Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Biblia, lat

Menardus <Eisnacensis>

[Basel], 1475

Incipit liber ecclesiasticus

urn:nbn:de:bsz:31-313543

Visual Library

facta fuerāt: queadmodū ꝑ nacōe aīaliū edu
xit ēra muſcas: et ꝑ piſcib₉ eructauit fluuius
mltitudīez ranaꝝ. Nouiſſime aūt viderūt no/
uā creaturā auiū: cū abducti cōcupiſcēcia po=
ſtulauerūt eſcas epulacōis. In allocucōe eīm ď
ſiderij aſcēdit ill' ď mari ořigomet: ⁊ vexacō=
nes peccatorib₉ ſuuenerūt nō ſine ill' q̄ añ fac
ta erāt argumēt̄ ꝑ vim fluminū. Iuſte eīm pa
ciebant' ſcđm ſuas neq̄cias. Etem indeteſtabi
lē hoſpitalitatē inſtituerūt. Alij q̄dez ignotos
nō recipiebāt aduenas. Alij aūt bonos hoſpi/
tes in ſuituťē redigebāt. Et nō ſolū hꝰ: ſꝫ et a
li₉ q̄dez reſpect₉ illoꝝ erat: qm̄ inuiti recipie/
bāt extraneos. Qui aūt cū leticia receperūt hoſ
q̄ eiſdē vſi erant inſtitut̄: ſeuiſſimis afflixerūt
dolorib₉. Percuſſi ſūt aūt cecitate. ſic illi in fo
rib₉ iuſti: cū ſubitaneis cooperti eſſēt tenebr̄.
Vnuſq̄ſq₃ tranſitū hoſtij ſui querebat. In ſe
eīm elemēta duz ɔ̄uťunť ſic in organo q̄litat̄
ſon₉ immutať: et oīa ſuū ſonū cuſtodiūt. Vñ
eſtimari ex ip̄o viſu certo poteſt. Agreſtia eīm
in aq̄tica ɔ̄uťebant': et quecunq₃ erāt natācia i
terra tranſiebant. Ignis in aq̄ valebat ſupra
ſuaz ṽtutez: et aq̄ extinguēť nature obliuiſce
bať. Flāme econťrio corruptibiliū aīaliuz nō
vexauerūt cārnes coābulanciū: nec diſſoluebāt
illā q̄ facile diſſoluebať ſic glacies bonā eſcaz.
In oīb₉ eīm magnificaſti pplm tuū dñe ⁊ honorā
ſti: ⁊ nō ďſpexiſti i oī tpe ⁊ i oī loco aſſiſtēs eis

Incipit prologus iheſu filij ſirach in librum
eccleſiaſticum

Multoꝝ nob̄ ⁊ magnoꝝ ꝑ legem
et ꝓphetas aliosq₃ q̄ ſecuti ſunt il
los ſapiencia ďmonſtrata eſt: in q̄
b₉ oportet laudare iſrl' doctrine ⁊
ſapiencie cauſa: q: nō ſolū ip̄os loquentes ne
ceſſe eſt eſſe peritos: ſꝫ eciaz extraneos poſſe ⁊
dicentes et ſcribentes doctiſſimos fieri. Auus
me₉ iheſus poſtq̄ ſe ampli₉ dedit ad diligen/
ciam lectionis legis et ꝓphetaꝝ et alioꝝ li=
broꝝ q̄ nob̄ a parentib₉ nr̄is traditi ſūt volu/
it et ip̄e ſcribere aliq̄d hoꝝ q̄ ad doctrinā et ſa
pienciaz pertinent: vt deſiderantes diſcere et il
loꝝ periti fieri magis magiſq₃ attendant ani
mo: et ɔ̄ſtmenť ad legitimā vitā. Hortor ita
q₃ venire vos cum beniuolēcia ⁊ attenciori ſtu
dio lectionē facere: et veniaz habere in ill' q̄b₉
videmᷓ ſequētes ymaginē ſapiēcie: ⁊ deficere
in ṽboꝝ ɔpoſicōe. Naz deficiūt ṽba hebrai=
ca: quando fuerīt tranſlata ad aliaz linguam.
Non autez ſoluz hꝰ: ſꝫ et ipſa lex et ꝓphete cete
riq₃ alioꝝ libroꝝ non paruaz habent diffe/
renciam quando inter ſe dicuntur. Naz in oc=
tauo et triceſimo anno temporib₉ ptolomei e
uergetꝭ regis poſtq̄ perueni in egiptū: et cum
mltuz tpis ibi fuiſſē inueni ibi libros relictos
non parue neq₃ ɔtemnende doctrine. Itaq₃ bo
num et neceſſarium putaui et ipſe aliquaz ad
dere diligenciam et laborem interpretandi li=
brum iſtum: et multa vigilia attuli doctrinam
in ſpacio temporꝭ ad illa que ad finez ducunt
libꝛꝝ iſtum dare: et ill' q̄ volunt animū inten
dere ⁊ diſcere quemadmodū oporteat inſtituē
mores q̄ ſcđm legē dñi ꝓpoſuerit vitā agere

Explicit ꝓlog₉. Incipit liber eccleſiaſticus.

Omnis ſapiēcia a
dño deo ē: et cū il
lo fuit ſemꝑ: et ē
ante euū. Arenaz
maris et pluuie
guttas ⁊ dies ſe=
culi: q̄s dinumera
uitꝭ altitudiez ce
li ⁊ latitudiez ťre
⁊ ꝓfundū abiſſi:
q̄s dimēſus ē ſapienciā dei precedentē oīa: q̄s in
ueſtigauit ꝑor oīm creata ē ſapiencia: et intel/
lect₉ prudēcie ab euo. Fōs ſapiēcie ṽbuz dī in
excelſis: et ingreſſus illi₉ mādata eterna. Ra
dix ſapiēcie cui reuelata eſt: ⁊ aſtucias illi₉ q̄s
agnouitꝭ Diſciplia ſapiēcie cui reuelata eſt ⁊
maifeſtata: et mltiplicacōez ingreſſus illi₉ q̄s
intellexitꝭ Vn₉ ē altiſſim₉ creator oīm oīpo
tēs: et rex potēs ⁊ metuēd₉ nimis: ſedēs ſuꝑ
thronū illi₉: ⁊ dominās de₉. Ip̄e creauit illā i
ſpū ſcō: ⁊ vidit ⁊ dinumerauit ⁊ mēſus eſt.
Et effudit illā ſuꝑ oīa opa ſua: ⁊ ſuꝑ omnē
carnē ſcđm datū ſuū: ⁊ pbet illā diligentibus
ſe. Timor dñi glā ⁊ glacio: et leticia et coro=
na exultacōis. Timor dñi dlectabit cor: et da
bit leticiā et gaudiū i lōgitudinē dieꝝ. Timē
ti deū bñ erit in extremis: et in die defunctiōis
ſue benedicetur. Dilectio dei honorabil' ſapi=
encia: q̄b₉ autem apparuerit in viſu diligunt

eã: i viſiõe ⁊ in agnicõe magnaliũ ſuoꝝ. In
ſiniũ ſapiẽcie timor dñi: et cũ fidelib⁹ i vulua cõ
creat⁹ ẽ: et cũ electꝭ feminis gdit᷑. et cũ iuſtis
et fidelib⁹ agnoſcit᷑. Timor dñi ſciẽcie religio
ſitas. Religioſitas cuſtodiet et iuſtificabit cor:
iocũditatẽ atqȝ gaudiũ dabit. Timẽti deũ bñ
erit in extremis ⁊ in dieb⁹ ↄſolacõis illi⁹ bñdi
cet᷑. Plenitudo ſapiẽcie timẽ deũ: ⁊ plenitudo
a fructib⁹ illi⁹. Omñez domuȝ illi⁹ implebit a
gñacõib⁹: et receptacla a theſaurꝭ illi⁹. Co
rona ſapiẽcie timor dñi: replẽs pacẽ et ſalutꝭ
fructũ: et vidit et dinumerauit eã. Vtraqȝ aũt
ſũt dono dei. Sciencia͂ et intellectũ prudencie.
ſapiẽcia ↄparciet᷑: et glãz tenenciũ ſe exaltat.
Radix ſapiẽcie ẽ timẽ deũ: rami eñ illi⁹ lõgeui
In theſaurꝭ ſapiencie intellect⁹ et ſciẽcie reli/
gioſitas: execracõ aũt peccatorib⁹ ſapiẽcia. Ti
mor dñi expellit peccatũ. Naz q̄ ſine timore ẽ
nõ poterit iuſtificari: iracũdia eñ animoſitatꝭ
illi⁹ ſubuſio ei⁹ eſt. Vſqȝ in temp⁹ ſuſtinebit
paciẽs: et poſtea reddicõ iocũditatꝭ. Bon⁹ ſẽ
ſus. vſqȝ in temp⁹ abſcõdet vba illi⁹: ⁊ labia
mltoꝝ enarrabũt ſenſũ illi⁹. In theſaurꝭ ſa/
piẽcie ſignificacõ diſcipline: execracõ aũt pec
catori cultura dei. Fili ↄcupiſcẽs ſapienciã con
ſerua iuſticiã: et de⁹ pbebit illaz tibi. Sapiencia
eñ et diſciplina timor dñi: et qd̄ bñplacitũ ẽ illi
fides et manſuetudo: et adimplebit theſauros
illi⁹. Cõtumax nõ ſis. et incredibilꝭ timori dei:
et ne acceſſerꝭ ad illũ duplici corde. Ne fuerꝭ y
pocrita in ↄſpectu hoim: et nõ ſcandalizerꝭ i la
bijs tuis. Attẽde in illꝭ ne forte cadas. ⁊ addu
cas aie tue i honoracõez: et reuelet de⁹ abſcõſa
tua. et i medio ſinagoge elidat te: qm̄ acceſſi
ſti maligne ad dñm. et cor tuũ plenũ ẽ dolo et
fallacia.

Ca⁹ .ij.

Fili accedẽs ad ſuitutẽ dei. ſta in
iuſticia et in timore: et pꝑa aiaȝ
tuaȝ ad temptacõez. Deprime cor
tuũ et ſuſtine: ⁊ inclina aureȝ tuã
et ſuſcipe vba intellect⁹: et ne feſtines in tem/
pus obductionis. Suſtine ſuſtentacões dei:
coniungẽ deo et ſuſtine: vt creſcat i nouiſſimo
vita tua. Omñe qd̄ tibi applicitũ fuerit accipe.
et in dolore ſuſtine. et i humilitate tua pacien
ciaȝ habe: qm̄ i igne pbat᷑ auꝝ et argentuȝ:
hoies vero receptibiles i camio humiliacõnis.
Crede deo et recuperabit te: et dirige viaȝ tuaȝ

et ſpera in illũ. Serua timorẽ illi⁹: ⁊ i illo vete
raſce. Metuẽtes dñm ſuſtinete miſcdiaȝ ei⁹: ⁊
nõ deflectatꝭ ab illa ne cadatꝭ. Qui timetꝭ do
minũ credite illi: et nõ euacuabit᷑ merces vr̃a.
Qui timetꝭ dñm ſperate i illũ: ⁊ i oblectacõez
veniet vob̄ miſcdia. Qui timetis dñm diligite
illũ: ⁊ illũinabunt᷑ corda vr̃a. Reſpicite filij na/
ciones hoim: et ſcitote q᷑ null⁹ ſperauit i dño.
et ↄfuſus ẽ. Quis eñ pmanſit i mãdatis ei⁹:
et derelict⁹ ẽ: Aut qs inuocauit eũ: ⁊ deſpexit
illũ: Qm̄ pi⁹ et miſericors ẽ de⁹: et remittet in
die tribulacõnis peccata: et ptector ẽ oĩb⁹
exq̄rentib⁹ ſe in veritate. Ve duplici corde ⁊ la
bijs ſceleſtis et maib⁹ malefacientib⁹: et pecca
tori terraȝ ingredienti duab⁹ vijs. Ve diſſolu
tis corde. q̄ nõ credũt deo: ⁊ ideo nõ ptegent᷑
ab eo. Ve hijs q̄ pdiderũt ſuſtinenciã: et q̄ de
reliquerũt vias rectas: et diuerterũt i vias pũas
Et qd̄ facient cum inſpicẽ ceperit dñs: Qui ti
mẽt dñm nõ erũt incredibiles vb̄o illi⁹: et q̄ di
ligunt illũ ↄſuabunt vbum illi⁹. Qui timent
dñm inq̄rent que beneplacita ſunt ei: et q̄ dili
gunt eum replebunt᷑ lege ipſi⁹. Qui timent
dñm pꝑabunt corda ſua: ⁊ i ↄſpectu illi⁹ ſc̄
tificabũt aias ſuas. Qui timẽt dñm cuſtodiũt
mãdata illi⁹: ⁊ pacienciã habebũt vſqȝ ad in
ſpectionẽ illi⁹ dicẽtes. Si penitenciã nõ egeri
m⁹ incidem⁹ i man⁹ dñi: ⁊ nõ i man⁹ hoim. Se
cundũ eñ magnitudiez illi⁹: ſic ⁊ miſcdia illi/
us cum ipſo eſt

Ca⁹ .iij.

Filij ſapiẽcie eccleſia iuſtorũ: ⁊ nacõ
illoꝝ obediencia ⁊ dilectio. Iudi
ciũ pr̃is audite filij: ⁊ ſic facite vt
ſalui ſitis. De⁹ eñ honorauit pa
trem in filijs: ⁊ iudiciuȝ mr̃is exq̄rens firma
uit in filios. Qui diligit deuȝ exorabit p pec
catis ⁊ non ↄtinebit ſe ab illꝭ ⁊ in oracõe dierũ
exaudiet᷑: ⁊ ſic q̄ theſaurizat ita ⁊ q̄ honorificat
mr̃ez ſuaz. Qui honorat pr̃ez ſuuȝ iocundabi
tur in filijs: ⁊ in die oracõnis ſue exaudietur.
Qui honorat pr̃ez ſuum vita viuet longiore:
⁊ qui obedit pr̃i refrigerabit mr̃ez. Qui timet
dñm honorat parentes: ⁊ q̄ſi dñis ſuiet hijs
q̄ ſe genuerũt. In ope ⁊ ſmone ⁊ omni paciẽ
cia honora patrẽ tuũ vt ſupueniat tibi bene/
dictio a deo: ⁊ benedictio illius in nouiſſimo
manet. Benedictio patrꝭ firmat domos filio
rũ: maledictio aũt matrꝭ eradicat fundamẽta

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Ne glorieris in contumelia pr̄is tui: non enī ē tibi
glā ſꝫ ꝯfuſio Glā enī hominis ex honore prīs
ſui: et dedecꝰ filij· pr̄ ſine honore. Fili ſuſcipe
ſenectā pr̄is tui et nō ꝯtriſteris eū in vita il-
liꝰ: ⁊ ſi defecerit ſenſu· veniā da: ⁊ ne ſpernas
eū in tua virtute Elemoſina enī patris nō erit in
obliuiōe. Nā ꝓ peccato matris reſtituet̄ tibi
bonū: et in iuſticia edificabit̄ tibi· et in die tri/
bulacōis cōmemorabit̄ tui: et ſic in ſereno gla
cies· ſoluent̄ peccata tua. Quā male fame eſt
q̄ derelinq̄t prēʒ: ⁊ ē maledictꝰ a dō q̄ exaſpe
rat mr̄ēʒ. Fili in manſuetudine opa tua pfice:
et ſup hoīm glāʒ diligeris. Quāto magnꝰ es
humilia te in omīb͝· et corā deo inuenies gra
ciam: qm̄ magna potēcia dei ſoliꝰ: et ab humi
lib͝ honorat̄. Alciora te ne queſieris: et forcō
ra te ne ſcrutatꝰ fueris: ſꝫ q̄ p̄cepit tibi deꝰ illa
cogita ſemper: et in plurib͝ opmionib͝ eiꝰ ne
fueris curioſus. Nō ē enī tibi neceſſariū ea que
abſcōdita ſūt videē ocul' tuis. In ſupuacuis re
b͝ noli ſcrutari mltipliciē: et in plurib͝ eiꝰ ope
rib͝ nō eris curioſus. Plurima enī ſup ſenſuʒ
hoīm oſtēſa ſūt tibi. Multos enī ſupplantauit ſu
ſpicio illoꝝ: ⁊ in vanitate detinuit ſenſus illo
rū. Cor duꝝ habebit male in nouiſſimo: ⁊ q̄
amat periculū· i illo peribit. Cor ingrediēs du
as vias nō hēbit ſucceſſus: et p̄uicors i ill' ſcā
dalizabit̄. Cor neq̄ ḡuabit̄ in dolorib͝: ⁊ pec
cator adiciet ad peccādū. Sinagoge ſupboꝝ
nō erit ſanitas: frutex enī peccati eradicabit̄ i il
lis ⁊ nō intelliget̄ Cor ſapiētis itelligit̄ i ſapiē/
cia: ⁊ auris bōa audiet cū oī ꝯcupiſcēcia ſapiencī
am Sapiēs cor ⁊ intelligibile abſtinebit ſe a pec
catis: ⁊ i opib͝ iuſticie ſucceſſus hēbit Ignē ar
dentē extinguit aq̄: ⁊ elemoſina reſiſtit peccatis:
⁊ deꝰ ꝓſpector ē eiꝰ q̄ reddit grāꝫ Meminit in
poſteꝝ: et in tpe caſus ſui inueniet firmamētuꝫ

F ili elemoſinā ‖ Caꝑ ·iiij·
pauperis ne defraudes: ⁊ oculos tuos
ne tranſuertas a paupe. Aīaꝫ eſuri
entē ne deſpexeris: ⁊ nō exaſperes
pauperē in inopia ſua Cor inopis ne affligeris
et nō ptrahas datū anguſtianti. Rogacioneꝫ
contribulati ne abicias: et nō auertas faciēꝫ tuaꝫ
ab egeno Ab inope ne auertas oculos tuos ꝓpt̄
iraꝫ: et nō relinq̄s querentib͝ tibi retro maledi
cere. Maledicentis enī tibi in amaritudine aīe
exaudiet̄ dꝑcacō illiꝰ: exaudiet aūt eum q̄
fecit illuꝫ. Congregacioni pauperꝝ affabilem
te facito: et p̄ſbitero humilia aīaꝫ tuaꝫ: ⁊ mag
nato humilia caput tuuꝫ. Declina pauperi ſi/
ne triſticia aurē tuā: et redde debitū tuū: ⁊ reſpō
de illi pacifice in māſuetudine. Libera eū q̄ in-
iuriā patit̄ d̄ manu ſupbi: et nō acide feras in
aīa tua. In iudicādo eſto pupill' miſericors ve
pr̄· et ꝓ viro mr̄i illoꝝ: ⁊ eris tu velut filiꝰ al
tiſſimi obediēs: et miſerebit̄ tui magis q̄ mr̄·
Sapiēcia filijs ſuis vitaꝫ inſpirat: ⁊ ſuſcipit in
q̄rentes ſe: et p̄ibit i via iuſticie. Et q̄ illaꝫ di/
ligit diligit vitā: et q̄ vigilauerit ad illā ꝯplec
tent̄ placorē eiꝰ. Qui tenuerit illā vitā heredi
tabūt: et q̄ introibit bn̄dicet dꝰ. Qui ſuiūt ei
obſequētes erūt deo: et eos q̄ diligūt illā dili-
git deꝰ. Qui audit illā iudicabit gētes: et q̄ in
tuet̄ illā pmāebit ꝯfidēs Si crediderit ei pma
nebit ⁊ hereditabit illā: et erūt i ꝯfirmacōe crea
ture illoꝝ: qm̄ i temptacōe ambulat cū eo et
i p̄mis eligit eū. Timorē et metū et ꝓbacōeꝫ
inducet ſup illū: et cruciabit illū in tribulacōe
doctrine ſue donec temptet eū i cogitacōib͝ ſu-
is: et credat aīe illiꝰ. Et firmabit illū et iter ad/
ducet directū ad illū: ⁊ letificabit illū ⁊ denuda
bit illi abſcōſa ſua: et theſaurizabit ſup illū ſci
enciā et intellectū iuſticie. Si aūt oberrauerit de
relinquet eū: ⁊ tradet eū i manꝰ inimici ſui Fili cō
ſerua tempꝰ: ⁊ deuita a malo. Pro aīa tua ne
confundaris dicē veꝝ. Eſt enī ꝯfuſio adducēs
peccatū: et ē ꝯfuſio adducēs glāꝫ et grāꝫ. Nec
accipias faciē adūſus faciē tuā: nec adūſus aī
mā tuā mendaciū. Ne reuerearis primū tuū in
caſu ſuo: nec retineas v̄bū i tpe ſalutis. Nō ab
ſcōdas ſapienciā tuā i decore ſuo In ligua enī
ſapiēcia dinoſcit̄: et ſenſus et ſciēcia ⁊ doctrina
i v̄bo ſēſati: et firmamētuꝫ i opib͝ iuſticie Non
contēdicas v̄bo veritatis vllomō: ⁊ d̄ mēdacio i
erudicōis tue ꝯfundē Nō ꝯfūdaris ꝯfiteri pec
cata tua: et ne ſbicias te omī homī ꝓ peccato
Noli reſiſtē ꝯ̄ faciē potentis: nec coneris ꝯ̄ ic
tū fluuij. Pro iuſticia agonizare ꝓ anima tua
et vſq; ad mortē certa ꝓ iuſticia: ⁊ deꝰ expug
nabit ꝓ te inimicos tuos. Noli citatus eſſe in
lingua tua: et inutil' et remiſſus in operib͝ tu
is. Noli eſſe ſicut leo in domo tua euertens do
meſticos tuos: ⁊ opprimens ſbiectos tibi Nō
ſit porrecta manꝰ tua ad accipiendum ⁊ ad dā
dum collecta· ‖ Caꝑ ·v·

Noli attendē ad poſſeſſiōes iniqͣs: et
ne dixeris eſt m̄i ſufficiens vita Ni
chil enim proderit in tpe vindicte et
obductionis. Ne ſequaris in fortitu
dine tua ↄcupiſcenciā cordis tui: et ne dixeris
Quō potui: aut q̄s me ſubiciet ꝓpter facta mea?
Deꝰ autē vindicans vindicabit. Ne dixeris:
Peccaui: et qd m̄i accidit triſte? Altiſſimꝰ enim
eſt paciens redditor. De ꝓpiciatu peccatorum
noli eſſe ſine metu: neqꝫ adicias peccatū ſuper
peccatū: et ne dicas. Miſeracō dn̄i magna eſt:
multitudinis peccatorum meorum miſerebit᷑. Mi
ſericordia enim et ira ab illo cito ꝓximāt: et i pec
catores reſpicit ira illiꝰ. Ne tardes ↄuerti ad do
minū: et ne differas de die i diē. Subito enim ve
nit ira dn̄i: et in tpe vindicte diſperdet te. Noli
anxiꝰ eſſe i diuiciis iniuſtis: nō enim ꝓderūt tibi
in die obductiōis et vindicte. Nō ventiles te in
om̄ē ventū: et nō eas in om̄ē viā. Sic enim ois
peccatō ꝓbat᷑ i dupliā lingua Eſto firmꝰ i via
dn̄i et i veritate ſenſus tui et ſciēcia: et ꝓſequat᷑ te
v̄buz pacis et iuſticie. Eſto māſuetꝰ ad audiē
dū v̄bū dei vt intelligas: et cū ſapiēcia ꝓferas
reſponſū verū. Si ē tibi intellectꝰ reſpōde ꝓxi/
mo: ſin aūt manꝰ tua ſit ſup os tuū: ne capia
ris i v̄bo indiſciplinato et ↄfundaris. Honor et glā
in ſermōe ſenſati: lingua vero iprudētis ſubuerſio ē
ipiꝰ. Nō appelleris ſuſurro in vita tua: et lingua
tua ne capiaris et ↄfundaris. Sup furē enim eſt
confuſio et penitēcia: et denotacō peſſima ſuper
bilinguē: ſuſurratori aūt odiū et inimicicia et cō
tumelia. Iuſtifica puſillū et magnū ſimiliter.

Noli fieri ꝓ — Caꝑ. vi.
amico inimicꝰ ꝓximo Impropera
riū enim et ↄtumeliā malꝰ heredita
bit: et ois peccatō inuidꝰ et bilinguis
Nō te extollas i cogitacōe aie tue velut taurꝰ
ne forte elidat᷑ v̄tꝰ tua ꝑ ſtulticiā: et folia tua
comedat et fructꝰ tuos ꝑdat: et relinq̄ris ve/
lut lignū aridū i heremo. Aia enim neq̄ diſper/
det q̄ ſe hꝫ: et i gaudiū inimicis dat illā: et ded
cet i ſortē ipiorum. Verbū dulce multiplicat ami
cos et mitigat inimicos: et lingua eucharis in
bono hoie abundabit. Multi pacifici ſint tibi: et
cōſiliariꝰ ſit tibi vnꝰ de mille Si poſſides amicū
i tēptacōe poſſide eū: et ne facile credas ei teip
ſū. Eſt enim amicꝰ ſcd̄m tpꝰ ſuū: et nō ꝑmanebit
i die tribulacōis Et ē amicꝰ q̄ ↄuertit᷑ ad inimi

ciciā: et ē amicꝰ q̄ odiū et rixā et ↄuiciā denudabit
Eſt aūt amicus ſociꝰ menſe: et nō ꝑmanebit i die
neceſſitatis. Amicꝰ ſi ꝑmanſerit fixꝰ: erit tibi q̄ſi
coequalis: et i domeſticis tuis fiducialit᷑ aget Si
humiliauerit ſe ↄt̄ te et a facie tua abſcōderit ſe
vnanimē habebis amiciciā bonam Ab inimicis
tuis ſepare: et ab amicis tuis attēde Amicꝰ fide
lis ꝓtectō: q̄ aūt inuenit illū inuenit theſau
rū. Amico fideli nulla ē ↄparacō: et non ē digna
pōderacō auri et argēti ↄt̄ bonitatē fidei illiꝰ.
Amicꝰ fidelis medicamentū vite et imortalita
tis: et q̄ metuūt dn̄m inueniūt illū Qui timet de
um eqꝫ hēbit amiciciā bonā: qm̄ ſcd̄m illū erit
amicꝰ illiꝰ. Fili a iuuentute tua excipe doctri
nā: et vſqꝫ ad canos inuenies ſapienciā Quaſi
is q̄ arat et q̄ ſeminat accede ad eā: et ſuſtine bo
nos fructꝰ illiꝰ. In ope enim ipſiꝰ exiguū labo
rabis: et cito edes de gen̄acionibꝰ illiꝰ Quā aſpera
ē nimiū ſapiēcia indoctis hoibꝰ: et non ꝑmane
bit i illa excors. Quaſi lapidis v̄tꝰ ꝓbacō e/
rit in illis: et nō demorabunt᷑ ꝓicē illā. Sapien
cia enim doctrine ſcd̄m nomē ē eiꝰ: et nō ē mul
tis manifeſta. Quibꝰ aūt ↄgnita eſt ꝑmanet
vſqꝫ ad ↄſpectū dei. Audi fili et accipe ↄſiliū
intellectꝰ: et ne abicias ↄſiliū meum. Inice
pedē tuū in ↄpedes illiꝰ: et in torques illiꝰ col/
lū tuū. Subice humerū tuū et porta illā: et
ne acedieris vinculis eiꝰ. In omni aīo tuo acce
de ad illā: et in om̄i v̄tute tua ↄſerua vias eius
Inueſtiga illā et manifeſtabit᷑ tibi: et ↄtinens
factꝰ ne derelinq̄s eā In nouiſſimis enim inue
nies requiē in ea: et ↄuertet᷑ tibi i oblectacionem
Et erūt tibi ↄpedes eiꝰ i ꝓtectionē fortitudinis
et baſes v̄tutis: et torques illiꝰ i ſtolā glīe De
cor enim vite eſt i illa: et vincula illiꝰ alligatura
ſalutis. Stola glīe indues eā: et coronā ḡtula
cionis impones tibi Fili ſi attenderis m̄i diſces
eam: et ſi accōmodaueris animū tuū ſapiens
eris. Si iclinaueris aurē tuā excipies doctri
nā: et ſi dilexeris audire ſapiēs eris. In multitu
dine p̄ſbiterorum prudenciū ſta: et ſapiēcie illorū
ex corde ↄiungē: vt om̄ē narracōē dei poſſis
audire: et ꝓuerbia laudis nō effugiāt a te Et ſi
videris ſenſatum euigila ad eū: et gradꝰ hoſtio
rum illiꝰ exterat pes tuꝰ Cogitatū tuū habe i
p̄ceptis dei: et i mādatis illiꝰ maxime aſſiduꝰ
eſto: et ipſe dabit tibi cor: et ↄcupiſcencia ſapi
encie dabit᷑ tibi — Caꝑ. vii.

Noli facē mala et non te apprehē-
dēt: discede ab iniq̄ et d̄ficiēt ma/
la abs te. Fili nō semies mala in
sulcis iusticie: et nō metes ea i sep
tuplum. Noli querere ab hoie ducatū: neq̃ a
rege cathedrā honorꝭ. Nō te iustifices añ deū
qm̄ agnitor cordis ip̄e ē: et penes regem noli
velle videri sapiēs. Noli querere fieri iudex n̄
valeas v̄tute irrumpe iniq̄tates: ne forte extī-
mescas faciē potētꝭ: et ponas scandalū in agi
litate tua. Nō pecces i mlt̄itudine ciuitatꝭ: ne
te immittas i ꝑplm: neq̃ alliges duplicia pecca-
ta. Nec eñ i vno erꝭ imunis. Noli esse pusilla
nimis i aio tuo: exorare et facē elemosinaꝫ ne
despicias. Ne dicas i mlt̄itudie munerꝝ meo-
rū respiciet de9: et offerēte me dō altissimo mu
nera mea suscipiet. Nō irrideas hoieꝫ i amaritu
dine aie: ē eñ q̄ hūiliat et exaltat circūspector
d9. Noli amare mēdaciū adūsus frēꝫ tuū: ne
q̃ i amicū silitꝛ facias. Noli velle mētiri om̄e
mēdaciū: assiduitas eñ illi9 nō ē bōa. Noli ver
bosus esse i mlt̄itudie p̄sbiterorꝝ: ⁊ nō iteres
v̄bū in oracōe tua. Nō oderꝭ laboriosa opa: ⁊
rusticacōeꝫ creatā ab altissimo. Nō te repu-tes
i mlt̄itudie idisciplinatorꝝ: memēto ire qm̄ nō
tardabit. Hūilia valde sp̄m̄ tuū: qm̄ vindicta cā
nis ipij ignis et v̄mis. Noli p̄uaricari i amicū
pecuniaꝫ differentē: neq̃ frēꝫ tuū carissimū au
ro sp̄reuerꝭ. Noli discedē a mulie sēsata ⁊ bōa
quā sortit9 es i timore dn̄i: gr̄a eñ verecūdie
illi9 sup aurꝝ. Nō ledas s̄uū i veritate operā/
tē: neq̃ mercēnariū dantē aiaꝫ suā. Seru9 sēsa
t9 sit tibi dilect9 q̄si aia tua: nō defraudes illū
libtate: neq̃ inopē derelinq̄s illū. Pecora ti/
bi sūt actēde ill': et si sūt vtilia ꝑseuerēt apd̄ te
Fili tibi sūt erudi illos: et cura illos a puericia
illorꝝ. Filie tibi sūt s̄ua cōp9 illarꝝ: ⁊ nō ostē
das hylarē faciē tuā ad illas. Trade filiā ⁊ gn̄
de op9 fecerꝭ: et hoi sēsato da illā. Mlier si ē ti
bi scd̄m aiaꝫ tuā nō ꝓicias illaꝫ: et odibili non
credas te i toto corde tuo. Honora p̄rēꝫ tuū:
⁊ gemit9 mr̄is tue ne obliuiscarꝭ. Memēto qm̄
nisi ꝑ illos nat9 nō fuisses: ⁊ retribue ill' q̄uo
et illi tibi. In tota aia tua time dn̄m: et sacer-
dotes illi9 sctifica. In omi v̄tute dilige euꝫ q̄
te fecit: et ministros ei9 ne derelinq̄s. Honora d̄
um ex tota aia tua et honorifica sacerdotes: et
ꝓpurga te cū brachijs. Da ill' ptēꝫ sic manda

tū ē tibi p̄miciarꝝ ⁊ purgacōis: et d̄ negligēciā
tua purga te cū paucꝭ. Datū brachiorꝝ tuorū
⁊ sacrificiū sctificacōis offeres dn̄o ⁊ inicia sc̄c
torꝝ: et pau p̄i porrige manū tuā vt p̄ficiat̄ ꝓ
piciacō et bn̄dictio tua. gr̄a dat9 i ꝯspectu oīs
viuētꝭ: et mortuo nō ꝓhibeas gr̄aꝫ. Nō d̄sis
plorātibꝫ i ꝯsolacōe: et cū lugētibꝫ ābula. Nō
te pigeat visitare infirmū: ex hijs eñ i dilec-
cione firmaberꝭ. In oibꝫ opibꝫ tuis memora
re nouissima tua: et ineternū nō peccab

Non litiges cū Ca9 · viij ·
hoie potēte: ne forte icidas in ma-
n9 illi9. Nō ꝯtēdas cū viro locu/
plete: ne forte ꝯ̄ te ꝯstituat litē ti
bi. Multos eñ ꝑdidit aurꝝ et argentū: et vsq̃
ad cor regū extēdit et ꝯūtit. Nō litiges cū hoie
linguato et nō strues i ignē illi9 ligna. Nō cō/
munices hoi indocto: ne male d̄ ꝓgenie tua lo
q̄tur. Ne despicias hoieꝫ auertētē se a peccato:
neq̃ improperes ei. Memēto qm̄ oēs i corrup
cione sum9. Ne sp̄ernas hoieꝫ i sua senectute:
et eni ex nob̄ senescūt. Noli de mortuo inimi/
co tuo gaudē: sciēs qm̄ oēs morieꝫ: et in gau
diū volum9 veire. Ne despicias narracōeꝫ pre
sbiterorꝝ sapientū: et i ꝓuerbijs eorꝝ ꝯūsare
Ab ip̄is eñ disces sapienciā et doctrinā itellec
t9: et s̄uire magnatꝭ sine q̄rela. Nō te p̄tere/
at narracō seniorꝝ: ip̄i eñ didicert a p̄rib9 su
is. Qm̄ ab ip̄is disces intellectuꝫ: et in t̄pe ne
cessitatꝭ dab̄ respōsum. Nō incēdas carbones
peccatorꝝ arguēs eos: ⁊ ne incēdarꝭ flāma ig
nis peccatorꝝ illorꝝ. Ne ꝯ̄ faciē stes ꝯtume/
liosi: ne sedeat q̄si insidiator ori tuo. Noli fe/
nerari hoi forciori te: q̄ si feneraueris q̄si ꝑditū
habe. Nō sp̄odeas sup v̄tutē tuā: q̄ si sp̄opōde
rꝭ q̄si restituēs cogita. Nō iudices ꝯ̄ iudicē:
qm̄ scd̄m qd̄ iustū ē iudicat. Cū audace nō eas
in via: ne forte ḡuet mala sua i te. Ip̄e enim
scd̄m voluntatē suaꝫ vadit: et simul cū stulti
cia illi9 peries. Cū iracūdo nō facias rixaꝫ et cū
audace non eas in desertum: quoniā q̄si nichil ē
ante illum sanguis: et vbi non est adiutorium
elidet te. Cum fatuis consilium non habeas:
non enim poterunt diligere nisi que eis pla
cent. Coram extraneo ne facias consilium: ne
scis enim quid pariet. Non omni homini cor
tuū manifestes: ne forte inferat tibi gr̄aꝫ fal-
sam et ꝯuiciet̄ tibi Ca9 · ix ·

NOn zeles mulierē ſinꝰ tui : ne o
ſtēdat ſup te maliciā doctrine ne=
q̄. Nō des mulieri poteſtatē aīe
tue : ne ingrediatur in v̄tute tua et
confundaris. Ne reſpicias mulierē multiuolā :
ne forte incidas in laq̄os illiꝰ. Cū ſaltatrice ne
aſſiduꝰ ſis nec audias illā : ne forte pereas i ef
ficacia illiꝰ. Virginē ne cōſpicias : ne forte ſcāda
lizeris i decore illiꝰ. Ne des fornicariis aīaꝫ tuā
in vllo : ne pdas te et hereditatē tuā. Noli cir
cūſpicere i vicis ciuitatis : nec oberrauer' i pla
teis illiꝰ. Auerte faciē tuā a muliere cōpta : ⁊ ne
circūſpicias ſpeciē alienā. Propt' ſpeciē mlier'
multi perierūt : et ex h' ocupiſcētia q̄ſi ignis exar
deſcit. Ois mlier q̄ ē fornicaria q̄ſi ſtercꝰ i via
ab oībꝰ ptereuntibꝰ oculcabit'. Speciē mlier'
aliene multi ādmirati reprobi facti ſūt : colloquiū
eni illiꝰ q̄ſi ignis exardeſcit. Cū aliena mliere
ne ſedeas omnīo. nec accūbas cū ea ſup cubi=
tū : et nō altercer' cū illa i vino ne forte declinet
cor tuū i illā : et ſanguine tuo labar' in pdicōē.
Ne dereliq̄s amicū antiquū : nouꝰ eni nō erit
ſimil' illi. Vinū nouū amicꝰ nouꝰ : veteraſcat :
et cū ſuauitate bibes illō. Nō zeles glāꝫ ⁊ o/
pes' peccator' : nō eni ſcis q̄ futura ſit illiꝰ ſubu'
ſio. Nō placeat tibi iniuria iniuſtoꝝ : ſciēs q̄m
vſq3 ad iferos nō placebit impiꝰ. Lōge ab e/
ſto ab hoie poteſtatē hñte occidēdi : et nō ſuſpi
caber' timorē mort'. Et ſi acceſſer' ad illū noli
aliq̄d omittē : ne fōte auferat vitā tuā. Cōmu
nionē mort' ſcito : q̄m i medio laq̄oꝝ igredie
r' : et ſup dolētiū arma ābulab'. Secūm v̄tutē tu
am : caue te a pximo tuo : et cū ſapiētibꝰ ⁊ pru
dētibꝰ tracta. Viri iuſti ſint tibi ouiue : et in ti
more di ſit tibi glād : ⁊ i ſēſu ſit tibi cogitatꝰ
di : ⁊ ois enarrāco tua i pcept' altiſſimi. In ma
nu artificū opa laudabūt' : et pnceps ppli i ſa=
piētia ſmōis ſui : i ſēſu vo ſenioꝝ vbū. Terri
bil' ē i ciuitate ſua hō liguoſ' : ⁊ temerariꝰ i v/
bo ſuo odibil' erit.   Caꝫ .x.

IVdex ſapiēs iudicabit pplm ſuū :
et pncipatꝰ ſēſati ſtabil' erit. Secū
dū iudicē ppli ſic ⁊ miniſter eiꝰ : ⁊
q̄lis rector ē ciuitat' : tales ⁊ inha
bitātes in ea. Rex inſipiens pdet populū ſuū :
⁊ ciuitates inhabitabunt' p ſenſū prudenciū.
In māu dei poteſtas t're : ⁊ execrabil' omīs in
iq̄tas gēciū : et vtilē rectorē in tpe ſuſcitabit
ſup illā. In manu dei poteſtas hoīs : et ſup fa
ciē ſcribe imponet honorē ſuum. Oīs iniurie
pximi ne memineris : et nichil agas i opibꝰ in
iurie. Odibil' corā deo ē ⁊ hoībꝰ ſupbia : ⁊ exe
crabil' ois iniq̄tas gēciū. Regnū a gente in
gente transfert' ppt' iniuſticias et iniurias et
contumelias et diuſos dolos. Auaro aūt nich
il ē ſceleſtiꝰ. Quid ſuperb' terra et cinis ? Nich
il ē iniquiꝰ q̄ amare pecuniā. Hic eni ⁊ aīaꝫ
ſuā venalē hꝫ : q̄m i vita ſua pieat itima ſua.
Ois potētatꝰ breuis vita : lāguor plixior g'ra
uat medicū. Breuē lāguorē pcidit medicꝰ : ſic
⁊ rex hodie ē : ⁊ cras morietur. Cū eni morietur
hō : hereditabit ſerpētes et beſtias ⁊ v'mes. In
iciū ſupbie hoīs apoſtatare a deo : q̄m ab eo q̄ fe
cit illū receſſit cor eiꝰ : q̄m iniciū peccati ē ois ſu
pbia. Qui tenuerit illā adimplebit' maledict'
et ſubuertet eū i finē. Propterea exhonorauit
dñs ouētꝰ maloꝝ : ⁊ deſtruxit eos vſq3 i fineꝫ.
Sedes ducū ſupboꝝ deſtruxit dꝰ : et ſedē fecit
mitēs p eis. Radices gēciū ſupbaꝝ arefecit d'
us : et plātauit humiles ex ipis gētibꝰ. Terras
gēciū euertit dñs : et pdidit eas vſq3 ad funda/
mentū. Arefecit ex ipis ⁊ diſpdidit eos : ⁊ ceſ
ſare fecit memoriā eoꝝ a t'ra. Memoriā ſup=
boꝝ pdidit deꝰ : ⁊ reliq̄t memoriā humilium
ſēſu. Nō ē creata hoībꝰ ſupbia : neq3 iracūdia
nacioni mulieꝝ. Semē hoim honorabit' h'
q̄d timet deū : ſemē aūt h' exhonorabit' q̄d p
terit mādata dñi. In medio fratꝝ rector illo
rum i honore : et q̄ timēt dñm erit i ocul' illius.
Gl'a diuitū honoratoꝝ et paupꝝ timor dei
ē : nō deſpicē hoieꝫ iuſtū paupeꝛē : ⁊ nō magni
ficare viꝝ peccatorē diuitē. Magnꝰ ē iudex ⁊
potēs ē in honore : et non ē maior illo q̄ timet
deū. Seruo ſēſato liberi ſuient : et vir prudēs
et diſciplinatꝰ non murmurabit correptꝰ : ⁊ in
ſciens non honorabit'. Noli extollē te in facie
do ope tuo : et noli cunctari i tpe anguſtie. Me
lior eſt q̄ opat' et abundat in oībꝰ : q̄ qui
glāatur et eget pane. Fili in manſuetudine ſer
ua animaꝫ tuam : ⁊ da illi honorem ſecundum
meritū ſuū. Peccanteꝫ in aīaꝫ ſuā q̄s iuſtifica
bit ? Et q̄s honorificabit exhonoranteꝫ animā
ſuā ? Paup glāatur p diſciplinā et timorē ſuū :
⁊ ē hō q̄ honorificat' ppt' ſubſtanciam ſuā. Qui
aūt glāt' i paupertate : quātomagis i ſubſtācia ?
Et q̄ glāatur in ſubſtancia : paupertateꝫ vereat'

Capitulum .xi.

SApiencia humiliati exaltabit ca-
put illi⁹: ⁊ in medio magnatoꝝ
conſedē illū faciet. Nō laudes vi-
rū i ſpecie ſua: neqꝫ ſpernas hoīez
in viſu ſuo. Breuis i volatilibꝰ apis: et iniciū
dulcoris hꝫ fruct⁹ illi⁹. Ne glorieris in veſti-
tu vnq̄: nec in die honoris tui extollaris. Mirā
mirabilia opa altiſſimi ſoli⁹: et glorioſa et ab
ſcōſa et inuiſa opa illi⁹. Multi tirāni ſederūt in
throno: ⁊ iſuſpicabil' portauit diadema. Multi
potentes oppſſi ſūt valide: et glorioſi traditi ſūt
in man⁹ alteroꝝ. Priuſq̄ꝫ interroges ne vitu
peres quēq̄: et cū interrogaueris corripe iuſte.
Priuſq̄ꝫ audias ne reſpōdeas vbū: et i medio
ſenioꝝ ne adicias loq̄. De ea re q̄ te nō mole-
ſtat ne certeris: et i iudicō peccanciū ne ɔſiſtas
Fili ne i multis ſint act⁹ tui: ⁊ ſi diues fueris nō
eris imunis a delicto. Si eīm ſecut⁹ fueris nō app
hēdes: ⁊ nō effugies ſi p̄curreris. Eſt hō labo
ranis et feſtinās ⁊ dolēs ipi⁹: ⁊ tātomagis non
abūdabit Eſt hō marcid⁹ egēs r̄cupacōe pl⁹
deficiēs vtute ⁊ habundās paupertate: et ocul⁹
dei reſpexit illū i bono et erexit eū ab hūilitate
ipi⁹. et exaltauit caput ei⁹: et mirati ſūt i illo
multi et honorauerūt deū. Bona et mala. vita et
mors: paupertas et honeſtas: a deo ſūt. Sapien
cia diſciplina ſciēcia legis apd dūm: dilectō et
vie bonoꝝ apd ipm. Error et tenebre peccato
ribꝰ ɔcreata ſūt. Qui aūt exultāt i mal' ɔſene
ſcūt i malo. Datō dei iuſtis pmanet: et pfect⁹
illi⁹ ſucceſſus hēbit ineternū. Eſt q̄ locupletat'
parce agēdo: ⁊ h̄ ps mercedis illi⁹ i eo q̄ dicit
Inueni requiē mī et nūc mādu cabo d' bōis meis
ſol⁹. et neſcit qd tēp⁹ p̄tereat ⁊ mors appro-
pinquet. et relinq̄t oīa alijs. et morīat'. Sta in
teſtamēto tuo et i illo colloq̄re: ⁊ i ope mādato
rū tuoꝝ veteraſce. Ne māseris i opibꝰ peccato
rū. Cōfide aūt i deo: et māe i loco tuo: Facile eſt
eīm i ocul' dei ſubito honeſtāe paupez. Bndictō
dei i mercedē iuſti feſtinat: ⁊ i honore veloci p-
ceſſus illi⁹ fructificat. Ne dicas. qd ē mī op⁹:
et q̄ erūt mī ex h̄ bona. Ne dicas. Sufficiēs mī
ſū: ⁊ qd ex h̄ peſſimabor. In die bonoꝝ ne im
memor ſis maloꝝ: ⁊ i die maloꝝ ne immemor
ſis bonoꝝ: qm̄ facile ē corā deo i die obit⁹ re-
tribuē vnicuiqꝫ ſcdꝫ vias ſuas. Malicia hore
obliuiōez facit luxurie magne: et i fine hoīs de
nudacō opeꝝ illi⁹. Añ mortē ne laudes hoiez
quēq̄: qm̄ i filijs ſuis agnoſcit' vir. Nō omēz
hoiez iducas i domū tuā: multe eīm ſūt iſidie do
loſi. Sicut eīm eructuāt p̄cordia fetancū et ſic p
dix iducit' i caueā et vt caprea i laq̄ꝫ ſic ⁊ cor
ſupboꝝ: et ſic pſpectō videns caſū pximi ſui.
Bona eīm i mala ɔūtens inſidiat': et i electis
imponet maculā. Ab ſcintilla eīm vna augetur
ignis: et ab vno doloſo auget' ſāguis: hō ve
ro peccatō ſāgui i iſidiat'. Attēde tibi a peſtife
ro. fabricat eīm mala: ne forte iducat ſup te ſb
ſānacōez ipꝑtuū. Admitte ad te alienigenā ⁊
ſbūtet te i turbine: et abalienabit te a vijs ppris

Capitulum .xii.

SI bñfeceris ſcito
cui feceris: et erit grā in bōis tuis
multa. Bñfac iuſto et inuenies retri
bucōez magnā: ⁊ ſi nō ab ipo: cer
te a dño. Nō ē ei bñ q̄ aſſidu⁹ ē in mal' et ele-
moſinas nō danti: qm̄ ⁊ altiſſim⁹ odio hꝫ pec
catores: et miſt⁹ ē penitētibꝰ. Da miſericordi
et ne ſuſcipias peccatorē: et impijs et peccatori
bꝰ reddet vindictā: cuſtodiēs eos i die vīdicte.
Da bono et nō receperis peccatorē: bñfac hūili
et nō dederis impio. Prohibe panes illi dare:
ne in ipis potēcior te ſit. Nā duplicia mala in
uenies i oibꝰ bonis quecūqꝫ feceris illi: qm̄ et
altiſſim⁹ odio hꝫ peccatores: ⁊ ipijs reddet vi
dictā. Nō agnoſcet' i bōis amic⁹: ⁊ nō abſcō
det' i mal' inimic⁹. In bōis viri inimici illi⁹: i
triſticia et i malicia illius. amic⁹ agnit⁹ ē. Nō
credas inimico tuo ineternū. Sicut eīm eramentū
erugīnat neq̄cia illi⁹: ⁊ ſi hūiliat⁹ uadat cur-
uus abice aīm tuū: ⁊ cuſtodi te ab illo. Nō ſta
tuas illū penes te nec ſedeat ad dexterā tuā ne
ɔūſus ſtet i loco tuo: ne forte ɔūſus i locū tuū i
q̄rat cathedrā tuā: et i nouiſſimo ɔgnoſcas v
ba mea et i ſmōibꝰ meis ſtimuleris. Quis mi-
ſerebit' i cātatori a ſꝑēte pcuſſo: et oibꝰ q̄ ap-
ppiāt beſtijs: ſic ⁊ q̄ comitat' cū viro iniq̄: ⁊
obuolut⁹ ē i peccatis ei⁹. Vna hora tecū pma
nebit: ſi aūt declinaueris nō ſupportabit. In la
bijs ſuis idulcat inimic⁹: ⁊ i corde ſuo iſidiat'
vt ſbūtat te i foueā. In ocul' ſuis lacrmat' ini
mic⁹: et ſi inuenerit tp⁹. nō ſaciabit' ſanguie:
⁊ ſi incurrerit tibi mala. iuenies eū illic priorē. In
ocul' ſuis lacrmat' inimic⁹: et q̄ſi adiuuās ſuf
fodiet plātas tuas. Caput ſuū mouebit ⁊ plau
dit māu: ⁊ multa ſuſurrās ɔmutabit vultū ſuū

¶ Capitulum · xiii ·

Qui tetigerit picē inquinabitᷣ ab ea:
et q̄ cōmunicauerit ſuperbo induet
ſuperbiā. Pondꝰ ſup ſe tollit q̄ ho
neſtiori ſe cōmunicat: et ditiori te
ne ſociꝰ fueris. Quid cōmunicabit cacabꝰ ad ol
lā: Quū eñ ſe colliſerit cōfringetᷣ. Diues iniu
ſte aget ⁊ fremebit: paup aūt leſꝰ tacebit. Si
largitꝰ ei fueris aſſumet te: ⁊ ſi nō habueris dere
linquet te. Si habes cōuiuet tecū ⁊ euacuabit te:
⁊ ipe nō dolebit ſup te. Si neceſſariꝰ illi fueris
ſupplātabit te: et ſubridēs ſpē dabit narrās tibi
oīa bōa ⁊ dicet q̄d opꝰ ē tibi: ⁊ cōfūdet te in cib
ſuis. donec te exinaniat bis ⁊ ter: ⁊ in nouiſſi/
mo deridet te. Et poſtea vidēs dereliquet te: ⁊ ca
put ſuū mouebit ad te. Humiliare deo: ⁊ expecta
manꝰ eiꝰ. Attēde ne ſeductꝰ i ſtulticiā humilieris
noli eē humilis i ſapiēcia tua: ne humiliatꝰ i ſtul
ticiā ſeducaris. Aduocatꝰ a potēciore diſcede:
ex hoc eñ magis te aduocabit. Ne improbꝰ ſis:
ne impingaris: ne lōge ſis ab eo: ne eas i ob
liuionē. Ne retineas ex equo loq̄ cū illo: nec cre
das multis vbis illiꝰ. Ex multa eñ loq̄la tēpta
bit te: et ſubridēs interrogabit te. De abſcōditis
tuis īmitis aīmꝰ illiꝰ cōſuabit vba tua: ⁊ nō
pcet de malicia ⁊ de vīculis. Caue tibi ⁊ attēde di/
ligenter auditui meo: qm̄ cū ſubuſione tua ābu
las. Audiēs vo vba illa q̄ſi i ſōnis vide: ⁊ vi
gilab oīm vita tua. Dilige deū: ⁊ inuoca illū in
ſalute tua. Omne aīal diligit ſimile ſibi: ſic et oīs
hō proximū ſibi. Omis caro ad ſimilē ſibi cōiūgetᷣ:
et oīs hō ſimili ſui ſociabitᷣ. Sic cōmūicabit lupꝰ
agno aliqn̄: ſic peccatō iuſto. Que cōmūicacō
ſancto hoī ad canē: aut q̄ pars bōa diuiti ad pau
perē. Venacō leonis onager i heremo: ſic ⁊ pa
ſcua ſūt diuitū pauperes. Et ſic abominacō ē ſu
pbo humilitas: ſic et execracō diuitis paup. Di
ues cōmotꝰ cōfirmatᷣ ab amicis ſuis: humilis
aūt cū ceciderit expelletᷣ et a notis. Diuiti decep
to multi recuperatores: locutꝰ ē ſupba: et iuſtifi
cauerūt illū. Humilis deceptꝰ ē: inſup ⁊ arguitur
Locutꝰ ē ſēſate: ⁊ nō ē ei datꝰ locꝰ. Diues lo
cutꝰ ē et oēs tacuerūt: et vbū illiꝰ vſq; ad nu
bes pducēt. Paup locutꝰ ē: ⁊ dicūt. Quis eſt
hic: Et ſi offēderit: ſubūtent illū. Bōa ē ſubſtācia
cui nō ē peccatū i cōſciēcia: ⁊ neq̄ſſima ē pauper
tas i ore impij. Cor hoīs imutat faciē illiꝰ: ſiue
in bōa ſiue i mala. Veſtigiū cordis boni et faciē

bonā difficile inuenies: ⁊ cū labore. ¶ Caꝰ · xiiij ·

Beatꝰ vir q̄ non eſt lapſus vbo ex
ore ſuo ⁊ non ē ſtimulatꝰ i triſti/
cia delicti. Felix q̄ nō habuit ani/
mi ſui triſticiā: ⁊ nō excidit ab ſpe
ſua. Viro cupido et tenaci ſine racione eſt ſubſtā
cia: et hoī liuido ad q̄d aurū: Qui aceruat ex a
nimo ſuo iniuſte alijs cōgregat: et in bonis il
liꝰ aliꝰ luxuriabitᷣ. Qui ſibi neq̄ eſt cui alij bo
nus erit: Et nō iocundabitᷣ i bonis ſuis. Qui
ſibi inuidet nichil eſt illo neqꝰ: et hec ē reddi/
cio malicie illiꝰ. Et ſi benefecerit. ignorant et
non volēs facit: et i nouiſſimo manifeſtat ma
liciā ſuā. Neq̄ ē oculꝰ liuidi: et auertens faciem
ſuā: et deſpiciēs aīaꝫ ſuaꝫ. Inſaciabilis oculꝰ cu/
pidi in parte iniquitatis: non ſaciabitᷣ. donec cōſu
mat areſaciēs aīaꝫ ſuā. Oculꝰ malꝰ ad mala:
et nō ſaciabitᷣ pane: indigēs et i triſticia erit ſu
per menſaꝫ ſuā. Fili ſi habes benefac tecū: ⁊ deo
dignas oblacōes offer. Memor eſto qm̄ mors
non tardat: et teſtamentū inferorum: q̄ demō/
ſtratū eſt tibi. Teſtamentuꝫ eñ huiꝰ mundi
morte morietᷣ. Añ mortē bñfac amico tuo: et
ſcdm vires tuas exporrigēs da pauperi. Non
defrauderis a die bono: et particula doni boni nō
te pretereat. Nōne alijs relinques dolores ⁊ la
bores tuos. In diuiſiōe ſortis da et accipe: ⁊ iu
ſtifica aīaꝫ tuā. Añ obitū tuū operare iuſticiaꝫ:
qm̄ nō ē apud inferos inuenire cibū. Omis ca
ro ſicut fenū veteraſcet: et ſicut foliū fructificās in
arbore viridi. Alia generantᷣ ⁊ alia deiciuntᷣ:
ſic generacio carnis et ſanguis: alia finitur: ⁊ alia
naſcitᷣ. Omne opꝰ corruptibile in fine deficiet
et q̄ illud operatᷣ ibit cum illo. Et omne opꝰ e
lectum iuſtificabitᷣ: ⁊ q̄ operatᷣ illud honora/
bitᷣ i illo. Beatꝰ vir q̄ in ſapiencia morabitᷣ:
et q̄ in iuſticia meditabitᷣ: ⁊ in ſenſu cogitabit
circumſpectiōeꝫ dei. Qui excogitat vias illius
in corde ſuo. ⁊ in abſcōditis ſuis intelligēs: va
dēs poſt illā q̄ſi inueſtigator: et in vijs illiꝰ cō
ſiſtens. Qui reſpicit per feneſtras illiꝰ: et in ia
nuis illiꝰ audiens. Qui requieſcit iuxta domū
illiꝰ: et in parietibꝰ illiꝰ figens palū. Statuet
caſulaꝫ ſuaꝫ ad manꝰ illiꝰ: ⁊ requieſcent in caſu
la illiꝰ bona per euū. Statuet filios ſuos ſub te
gimine illiꝰ: ⁊ ſub ramis illiꝰ morabitᷣ. Prote
getᷣ ſub tegimine illiꝰ a feruore: et in gl̄a eiꝰ
requieſcet. ¶ Caꝰ · xv ·

Qui timet deũ faciet bona: ⁊ q̃ ↄ
tinẽs ẽ iuſticie apphẽdet illã: et
obuiabit illi q̃ſi mat̃ honorifi
cata: ⁊ q̃ſi mulier a v̄ginitate ſu
ſcipiet illũ. Cibabit illũ pane
vite ⁊ itellectꝰ: ⁊ aq̃ ſapiẽcie ſalutaris potabit
illũ. Et firmabit̃ i illo ⁊ ñ flectet̃: et ↄtinebit
illũ et ñ ↄfũdet̃: et exaltabit illũ apd̃ primos
ſuos. Et i medio eccleſie aperiet os eiꝰ: ⁊ ad
implebit illũ ſpũ ſapiẽcie ⁊ itellectꝰ: et ſtola
glorie veſtiet eũ. Iocũditatẽ ⁊ exultacõẽ theſ
ſaurizabit ſup illũ: ⁊ noĩe eterno hereditabit illũ
Hoĩes ſtulti ñ apphẽdẽt illã: et hoĩes ſẽſati ob
uiabũt illi. Hoĩes ſtulti ñ videbũt eã: lõge eni
abẽ a ſupbia ⁊ dolo. Viri mẽdaces ñ erũt illiꝰ
memores: ⁊ viri veraces iueniẽt̃ i illa: ⁊ ſucceſ
ſũ habebũt vſq; ad iſpectõẽ dei. Nõ ẽ ſpecio
ſa laus i ore pctõr̃: q̃m a deo pfecta ẽ ſapi
ẽcia. Sapiẽcie eni dĩ aſtabit laus: et i ore fidẽ
abũdabit: et dñator dabit eã illi. Nõ dixeris:
p deũ abẽ: q̃ eni odit ne feceris. Nõ dicas ille
me iplanauit: ñ eni neceſſarij ſũt ei hoĩes impij.
Oĩe execrãmẽtũ error̃ odit dñs: ⁊ ñ erit ama
bile timẽtib; eũ. Deꝰ ab inicio ↄſtituit hoĩez: ⁊
reliqt illũ i manu ↄſilij ſui. Adiecit mãdata et
pcepta ſua. Si volueris mãdata ↄſuare ↄſua
bũt te: et i ppetuũ fidẽ placitã ſuare. Apposuit
tibi aq̃ ⁊ ignem: ad qd̃ volueris porrige manũ
tuã. Ante hoĩez vita ⁊ mors: bonũ ⁊ malũ q̃d
placuerit ei dabit̃ illi: q̃m multa ſapiẽcia dei:
et fortis i potẽcia: vidẽs oĩes ſine intermiſſiõe
Oculi dñi ad timẽtes eũ: et ipe agnoſcit om
nẽ opam hoĩs. Nemini mãdauit impie agẽ:
et nemini dedit ſpaciũ peccãdi. Non eni ↄcupi
ſcit multitudinẽ filiorũ infideliũ ⁊ inutiliũ.

Ne iocũderis i filijs ¶ Caꝑ. xvj.
ipijs ſi multiplicẽt̃: nec oblecte
ris ſup ipos ſi ñ ẽ timor dei i illis.
Nõ credas vite illorũ: nec reſpex
eris i labores eorũ. Melior ẽ ei vnꝰ timẽs deũ:
q̃ mille filij ipij. Et vtile ẽ mori ſine filijs:
q̃ relinquẽ filios ipios. Ab vno ſẽſato ihabita
bit̃ pria: ⁊ a tribu ipij deſeret̃. Multa talia
vidit oculꝰ meꝰ: ⁊ fortiora horũ audiuit auris
mea. In ſinagoga peccãciũ exardebit ignis:
et i gẽte icredibili exardeſcet ira. Nõ exorauẽ
rũt p peccat̃ ſuis ãtiq̃ gigãtes q̃ deſtructi ſũt
ↄfidẽtes ſue v̄tuti: et ñ pepcit pegrinacõi illorũ.
ſꝫ percuſſit eos: et execratꝰ ẽ eos p̃ ſupbia v̄bi il
lorũ. Nõ miſitꝰ ẽ ill' totã gẽtẽ pdĩs: ⁊ extol
lẽtẽ ſe i peccatꝭ ſuis. Et ſic ſexcẽta milia per
ditũ q̃ ↄgregati ſũt i duricia cordis ſui: ⁊ ſi vnꝰ
fuiſſet ceruicatꝰ mirũ ſi fuiſſet imunis. Miſe
ricordia eni et ira ẽ cũ illo: potẽs exoratio ⁊ ef
fũdẽs irã: ſcd̃m miſericordiã ſuã: ſic correctõ illiꝰ
hoĩez ſcd̃m opa ſua iudicat. Nõ effugiet i rapi
na peccator: et ñ retardabit ſufferẽcia miſericor
diã faciẽt̃. Omis miſericordia faciet locũ vni
cuiq; ſcd̃m meritũ opũ ſuorũ: et ſcd̃m itellectũ
pegrinacõis illiꝰ. Nõ dicas. A deo abſcõdar:
et ex ſũmo q̃s opis mei memorabit̃: In ꝑplo
magno ñ agnoſcar. Que ẽ eni aĩa mea i tã imẽſa
creatura: Ecce celũ ⁊ celi celorũ: abiſſꝰ ⁊ vni
uerſa t̃ra ⁊ q̃ i eis ſũt i ↄſpectu illiꝰ ↄmouebũt̃:
mõtes ſimil' ⁊ colles ⁊ fũdamẽta terre: et cũ ↄ
ſpexerit illa deꝰ tremore ↄcutiẽt̃. Et in oĩb;
his iſẽſatũ ẽ cor: ⁊ oĩe cor itelligit̃ ab illo:
et vias illiꝰ q̃s intelligit: Et pcella quã nec
oculꝰ vidit hoĩs: Nã plima illiꝰ opa ſũt i ab
ſconſo: ſꝫ opa iuſticie eiꝰ q̃s enũciabit aut q̃s
ſuſtinebit: Lõge eni ẽ teſtamẽtũ a q̃buſdã: et i
terrogacõ hoĩm i ↄſumacõe ẽ. Qui minorat̃ cor
de cogitat inania: ⁊ vir iprudẽs ⁊ errãs cogitat
ſtulta. Audi me fili ⁊ diſce diſciplinã ſẽſus: et
i v̄bis meis attẽde i corde tuo: ⁊ dicã i eq̃tate
diſciplinã et ſcrutabor enarrare ſapiẽciã: et i v̄
bis meis attẽde i corde tuo: et dico i eq̃tate ſpi
ritꝰ v̄tutes q̃s poſuit deꝰ i opa ſua ab inicio:
⁊ i veritate enũcio ſciẽciã eiꝰ. In iudicio dĩ opa
ipiꝰ ab inicio: et ab iſtitucõne hoĩm ipoꝝ diſ
tinxit ptes illorũ: et inicia eorũ i gẽtib; ſuis
Ornauit opa illorũ: nec eſurierũt nec labora
uerũt: et ñ deſtiterũt ab opib; ſuis. Vnuſq̃ſq;
pximũ ſibi ñ anguſtiabit vſq; i etnũ. Nõ ſis
icredibil' v̄bo illiꝰ. Poſt hec i terrã deꝰ reſpexit: ⁊
ipleuit illã bonis ſuis. Aĩa aũt oĩs vital' denũ
cauit ãte faciẽ ipiꝰ: ⁊ ĩpa iterũ reuſio illorũ.

Deꝰ creauit d̃ terra ¶ Caꝑ. xvij
hoĩez: et ſcd̃m ymaginẽ ſuã fecit il
lũ. Et iterũ ↄuertit illũ i ipſã: ⁊ ſcd̃m
ſe veſtiuit illũ v̄tute. Numerũ di
erũ ⁊ tẽpꝰ dedit illi: et dedit illi ptãtez eorũ q̃
ſũt ſup terrã. Poſuit timorẽ illiꝰ ſup oĩem
carnẽ: et dñatꝰ ẽ beſtiarũ ⁊ volatiliũ. Creauit
ex ipo adiutoriũ ſile ſibi: ↄſiliũ et linguã ⁊ ocu
los et aures et cor dedit illis excogitandi: et

diſciplina intellectꝰ ĩpleuit illos. Creauit ill'
ſciaꝫ ſpũs: ſẽſu ĩpleuit cor illoꝝ: ⁊ mala ⁊ bo
na oñdit ill'. Poſuit oculuꝫ ĩpoꝝ ſup corda
illoꝝ oñdere magnalia opũ ſuoꝝ vt nomẽ
ſãctificatõis collaudẽt: et gl'iari ĩ mirabilibꝫ illi
us: et magnalia enarrẽt opũ eiꝰ Addidit ill' di
ſciplinã: et legẽ vite hereditauit illos. Teſta
mentũ eternũ ɔſtituit cũ ill': et iuſticiã et iudicia
ſua oñdit ill'. Et magnalia honorꝭ eiꝰ vidit
oculꝰ illoꝝ: et honorẽ vocis audiert aures il
loꝝ: et dixit ill'. Attẽdite ab oĩ iniq' Et mã
dauit ill': vniuicuiqꝫ de ꝓximo ſuo. Vie illoꝝ
corã illo ſũt ſẽp: ñ ſũt abſcõſe ab ocul' ipiꝰ In
vnãq̃mqꝫ gẽte ꝑpoſuit rectorẽ: ⁊ ps di iſrl' fac
ta ẽ maifeſta. Et oĩa opa illoꝝ velut ſol in ɔ
ſpectu di: et ocli eiꝰ ſine iter miſſiõe iſpiciẽtes ĩ
vijs eoꝝ. Nõ ſũt abſcõſa teſtamẽta ꝑ iniqta
te illoꝝ. Et oĩs iniqtas eoꝝ ĩ ɔſpectu di Ele
moſina viri q̃ſi ſacculꝰ cũ ipo: ⁊ grãꝫ hoĩs q̃ſi
pupillã ɔſeruabit: et poſtea reſurget ⁊ retribuet
ill' retribucõꝫ vniuicuiqꝫ ĩ caput ipoꝝ: et ɔũtet
ĩ iferos ptes terre. Penitẽtibꝫ aũt dedit viã iu
ſticie: et ɔfirmauit deficiẽtes ſuſtiere: et deſtia
uit ill' ſortẽ veritatꝭ. Conũtẽ ad dñm et relinq̃
pcta tua: p̄care ãte faciẽ dñi: et minue offẽdi
cla. Reuẽtẽ ad dñm et auẽtẽ ab iniuſticia tua ⁊ ni
mis odito execrãcõꝫ et cõgſce iuſticias ⁊ iudicia
di et ſta ĩ ſorte ꝓpoſicõis et orõis altiſſime dei
In ptes vade ſcli ſãcti: cũ viuis et dãtibꝫ cõ
feſſiõꝫ do. Nõ demoreis ĩ errore ipioꝝ: ãte
mortẽ ɔfitẽ. A mortuo q̃ſi nichil perit cõfeſſio
Cõfitebeis viuẽs: viuꝰ et ſanꝰ ɔfitebeꝛꝭ ⁊ lau
dab deũ: et gl'iaberꝭ ĩ miſeracõibꝫ eius Q̃uã
magna miſericordia dñi: et ꝓpiciacõ illiꝰ ɔũtẽ
tibꝫ ad ſe. Nec eni oĩa pñt eſſe ĩ hoibꝫ: qm̃ ñ
ẽ imortal' filiꝰ hoĩs: et ĩ vanitate malicie pla
cuerũt. Quid lucidiꝰ ſole? Et h deficiet. Aut
qd nequius excogitauit caro ⁊ ſãguis? Et h ar
guet' Virtutẽ altitudis celi ipe ɔſpicit: et oẽs
hoĩes terra et cinis

Caꝑ xviij

Qui viuit ietnũ creauit oĩa ſil' deꝰ
ſolꝰ iuſtificabit': ⁊ manet iuictꝰ
rex ineternũ. Quis ſufficiet enarra
re opa illiꝰ? Quis eni inueſtiga
bit magnalia eiꝰ? Virtutẽ aũt magtudis ei
us qs enũciabit? Aut qs adiciet enarrare miſe
ricordiã eiꝰ? Nõ ẽ minuẽ neqꝫ addẽ. nec ẽ iue
nire magnalia di. Cũ ɔſũmauerit hõ tũc icipi
et: et cũ q̃euerit opabit'. Quid ẽ hõ et q̃ ẽ grã
illiꝰ: et qd ẽ bonũ aut qd nequã illiꝰ? Numer
rꝰ dieꝝ hoĩm vt multũ cẽtũ ãni: q̃ſi gutte aq̃
marꝭ ɔputati ſũt: et ſic calculꝰ arene. ſic exi
gui ãni ĩ die eui. Propt' h paciẽs ẽ deꝰ ĩ ill':
et effũdit ſup illos miſericordiã ſuã. Vidit pre
ſũpcõꝫ cordis eoꝝ qm̃ mala ẽ. et cõgnouit ſub
ũſiõꝫ illoꝝ qm̃ neq̃ ẽ. Ideo adipleuit ꝓpiciã
cõꝫ ſuã ĩ ill': et oñdit ill' viã eq̃tatꝭ. Miſeracõ
hoĩs circa ꝓximũ ſuũ: miſericordia aũt dei ſuper
omeꝫ carnẽ. Qui miſericordiã hꝫ docet et eru
dit: q̃ſi paſtor gregẽ ſuũ. Miſeratꝰ excipi
ens doctrinã miſeracõis: et q feſtinãt ĩ iudi
cijs eiꝰ. Fili ĩ boĩs ñ des q̃relã: et ĩ oĩ dato nõ
des triſticiã vbi mali. Nõne ardorẽ refrigerabit
ros? Sic et vbũ meliꝰ q̃ datũ Nõne ecce vbũ
ſup datũ bonũ? Sꝫ vtrũqꝫ cũ hoĩe iuſtificato.
Stultꝰ acriter iproperabit: et datꝰ indiſciplinati
tabeſcẽ facit oclos Ante iudiciũ para iuſticiã ti
bi: ⁊ ãteq̃ loq̃rꝭ diſce Ante languorẽ adhibe
medicinã: ⁊ ante iudiciũ iterroga teipm: ⁊ ĩ ɔ
ſpectu di inueies ꝓpiciacõꝫ Ante languorẽ hui
lia te: et ĩ tpe ifirmitatꝭ oñde ɔũſacõꝫ tuã Nõ
ĩpediarꝭ orare ſẽp: et ne vereꝛꝭ vſqꝫ ad mortẽ
iuſtificari: qm̃ merces di manet ineternũ Ante
orõꝫ ꝑpara aĩaꝫ tuã: ⁊ noli eſſe q̃ſi hõ q tẽptat
deũ. Memto ire ĩ die ɔſũmacõis: et tẽpꝰ re
tribucõis ĩ cõuſatõe facies Memto paupta
tis ĩ tpe abũdãcie: ⁊ neccitatẽ paupertatꝭ ĩ die di
uiciaꝝ. A mane vſqꝫ ad veſperã imutabit' tẽ
pꝰ: et h oĩa citata ĩ ocul' di. hõ ſapiẽs ĩ oĩbus
metuit: ⁊ ĩ diebꝫ delictoꝝ attẽdet ab inercia.
Omnis aſtutꝰ agnſcit ſapiẽciaꝫ: ⁊ inueniẽti eã
dabit cõfeſſiõꝫ Senſati in verbꝫ: ⁊ ipſi ſapiẽter
egerũt: ⁊ intellexerũt veritatẽ ⁊ iuſticiã: ⁊ iplo
rauerũt ꝓuerbia et iudicia. poſt ɔcupiſcẽcias tu
as ñ eas. ⁊ a volũtate tua auertẽ Si pſtes aie
tue cõcupiſcẽcias eiꝰ: faciet te ĩ gaudiũ inimi
cis tuis? Ne oblecterꝭ in turbꝫ: nec in modicis
Aſſidua eni ẽ cõmiſſio eoꝝ. Ne fuerꝭ medi
ocrꝭ in cõtencõe ex fenore: et nõ ẽ tibi nichil
ĩ ſcclõ. Erꝭ eni inuidꝰ vite tue Caꝑ xix

Operariꝰ ebrioſus ñ locupletabit':
et q ſpernit modica paulatim deci
det vinũ ⁊ mlieres apoſtatare fa
ciũt ſapiẽtes: et arguẽt ſenſatos:
⁊ q ſe iugit fornicarijs erit neq̃. Putredo et v
mes hereditabũt illũ: et extollet' in exemplũ

maius: et tollet̃ de numero aia ei9. Qui credit cito leuis corde ē et minorabit̃: et q̄ delīq̄t i aiaȝ ſuã iſup habebit̃. Qui gaudet ad iniq̄ta/ tē denotabit̃: et q̄ odit correpcõȝ minuet̃ vi/ ta: et q̄ odit loq̄citatē extiguit maliciã. Qui peccat i aiaȝ ſuã ñ penitebit: et q̄ iocūdat̃ i malicia denotabit̃. Ne iteres vbū durū et neq̄: et ñ minorabert̃: amico et inimico noli narrare ſē ſū tuū: ꝛ ſi ē tibi delictū noli denudare. Audiet eni te et cuſtodiet te: et q̄ſi defēdēs peccatum odiet te: et ſic aderit tibi ſēp. Audiſti vbū adūſus p̄x̄imū tuū: cōmoriat̃ i te: vidēs q̄m ñ te dirūpet. A facie vbi parturit fatu9: tāq̄ gemit9 p̃tus īfātis. Sagitta īfixa femori carnis: ſic vbū i corde ſtulti. Corripe amicū ne forte ñ itellexerit ꝛ dicat ñ feci: aut ſi fecerit: ne iterū addat facere. Corripe p̃ximū ne forte ñ dixerit: ꝛ ſi dixerit ne forte iteret. Corripe amicū ſepe eni fit cōmiſſio: ꝛ ñ oi vbo credas. Eſt q̄ labit̃ ligua ſua: ſȝ ñ ex aio. Quis ē eni q̄ ñ delīq̄rit i ligua ſua? Corripe amicū añq̄ cōmineris. et da locū timori altiſſimi: q: ois ſapiēcia timor dei Et i illa timere deū: et i oi ſapiēcia diſpoſicio legis. Et ñ ē ſapiēcia neq̄cie diſciplina: et ñ ē cogitacio pctōꝝ prudēcia Eſt prudēcie neq̄cia et i ipſa execracio: et ē īſipiēs q̄ minuit̃ ſapiēcia. Melior ē hō q̄ minuit̃ ſapiēcia. et deficiēs ſēſu i timore dei: q̄ q̄ abūdat ſēſu et trāſgredit̃ legeȝ altiſſimi. ē ſolercia certa et ipa iniq̄: et ē q̄ emittit vbū certū enarrās veritatē. Eſt q̄ neq̄t humiliat ſe et iteriora ei9 plena ſūt dolo: et ē iuſt9 q̄ ſe nimiū ſūmittit a multa humilitate: et ē iuſt9 q̄ iclinat faciē ſuã et fingit ñ videre ſe qđ ignoratū ē Et ſi ab imbecillitate viriū vetet̃ peccare: ſi iuenerit tēp9 male faciēdi male faciet. Ex viſu cognoſcit̃ vir: ꝛ ab occurſu faciei cognoſcit̃ ſēſat9. Amict9 corporis. et riſus dēciū. ꝛ igreſſus hois enūciāt de illo Eſt correpcõ mendax i ira cōtumelioſi: et ē iudiciū qđ ñ p̄batur eſſe bonū: ꝛ ē tacēs ꝛ ipe ē prudēs. ¶ Ca9 xx

Quā bonū ē arguere q̄ iraſci ꝛ cōfitentē i oracōne nō p̄hibere. Concupiſcencia ſpadonis deuirginauit iuuenculã. ſic q̄ facit per vim iudiciū iniquū. Quā bonū eſt correptum manifeſtare penitenciaȝ: ſic enim effugies volūtariū peccatū. Eſt tacēs q̄ iuenit̃ ſapiēs: et ē odibil' q̄ proteruꝰ eſt ad loquēdū Eſt aūt tacēs et nō hñs ſenſū loq̄le: et ē tacēs ſciens temp9 apti tēpis. Homo ſapiēs tacebit vſq; ad temp9: laſciu9 aūt ꝛ iprudēs nō ſuabit tēp9. Qui mult' vtitur verbis ledit aiaȝ ſuã: ꝛ q̄ poteſtatem ſibi ſumit iniuſte odiet̃. Eſt p̄ceſſio i mal' viro indiſciplinato: ꝛ ē iuēcō i detrimētū Eſt datum qđ nō ē vtile: ꝛ ē datū cui9 retribucõ duplex Eſt ꝓpt' gliaȝ minoracõ: ꝛ ē qui ab humilitate leuabit caput. Eſt q̄ multa redimat modico p̄cio ꝛ reſtituēs ea i ſeptuplū. Sapiēs i verbis ſeipſū amabilē facit: grē aūt fatuoꝝ effūdēt̃. Dat9 īſipiētis ñ erit vtil' tibi: oculi eni illi9 ſeptēplices ſūt. Exigua dabit ꝛ multa iproperabit: et apercio oris illi9 iflāmacõ ē. Hodie feneratur q̄s et cras expetit: ꝛ odibil' ē hō huiuſmodi. Fatuo ñ erit amic9: et ñ erit grā i bonis illi9. Qui eni edūt panē illi9 falſe ligue ſūt. Quociēs ꝛ q̄nti irridebūt eū? Neq; eni qđ hñdū erat directo ſēſu diſtribuit: ſimilit̃ ꝛ qđ ñ erat hñduȝ Lapſus falſe ligue q̄ſi q̄ i pauimēto cadēs: ſic caſ9 illoꝝ malorū. feſtinant̃ veniēt hō acharis q̄ſi fabulã vana: ꝛ i ore idiſciplinatoꝝ aſſidua erit. Ex ore fatui reprobabit̃ parabola: ñ eni dicit illã i tpe ſuo. Eſt q̄ vetat̃ p̄ iopia peccare: ꝛ i requie ſua ſtimulabit̃. Eſt q̄ p̄dit aiaȝ ſuam p̄ cōfuſiōe: ꝛ ab iprudēcia p̄ſone p̄det eã: p̄ſone aūt accepcōe p̄det ſe. Eſt q̄ p̄ cōfuſiōe p̄mittit amico: et lucrat9 ē eū inimicū gratis. Obprobriū neq̄ i hoie mēdaciū: ꝛ i ore idiſciplinatoꝝ aſſidue erit. Pocior fur q̄ aſſiduitas viri mēdacis: p̄dicōꝝ aūt ābo hereditabūt Mores hoim mēdaciū ſine honore: ꝛ cōfuſio illoꝝ cū ipſis ſine itermiſſiōe Sapiēs i verbis p̄ducit ſe ipȝ: ꝛ hō prudēs placebit magnatis. Qui operat̃ terrã ſuã ialtabit aceruū frugū: et q̄ opat̃ iuſticiã ipe exaltabit̃: q̄ vero placet magnatis. effugiet iniq̄tatē. Exenia et dona excecant oculos iudicū ꝛ q̄ſi mut9 i ore auertit correctōes eoꝝ. Sapiēcia abſcōſa ꝛ theſaur9 inuiſus: q̄ vtilitas i vtriſq;? Melior ē q̄ celat īſipiēciã ſuã: q̄ hō q̄ abſcōdit ſapienciã ſuã ¶ Ca9 xxi

Fili peccaſti: nō adiicias iteꝝ: ſed de priſcinis depcare vt tibi dimittatur. Quaſi a facie colubri fuge peccata: ꝛ ſi acceſſeris ad illa ſuſcipient te. Dentes leonis dētes ei9: interficientes animas hominū Quaſi rumphea bis acuta omnis iniquitas: plage illi9 nō eſt ſanitas

Obiurgacõ · ⁊ iniurie ãnulabũt ſbſtãciam: ⁊
dom⁹ q̄ nimis locuples eſt ãnulabit' ſupbia·
ſic ſbſtãtia ſupbi eradicabit'. Depcacõ pau-
peris ex ore vſq3 ad aures ei⁹ pueniet · ⁊ iudi-
ciũ feſtinato adueniet illi. Qui odit correpcõ3
veſtigiũ ē peccatoris · ⁊ q̄ timet deũ cõuertet' ad
cor ſuũ. Not⁹ a lõge potẽs ligua audaci: ⁊ ſẽ
ſat⁹ ſcit labi ſe ab illo. Qui edificat domũ ſuã
ĩ ſpẽdijs alienis: q̄ſi q̄ colligit lapides ſuos in
hieme. Stuppa collecta ſinagoga peccãciũ et
cõſumacõ illoꝝ flãma ignis. Via peccãciũ cõ
plãtata lapidib⁹: ⁊ ĩ fine illoꝝ iferi ⁊ tenebre
et pene. Qui cuſtodierit iuſticiã · cõtinebit ſẽſũ
ei⁹: cõſumacõ timoris dei · ſapiẽcia ⁊ ſẽſus. Nõ
erudiet' · q̄ ñ ē ſapiẽs ĩ bona Eſt aũt iſipiẽcia
q̄ abũdat ĩ malo: et ñ ē ſẽſus vbi ē amaritudo
Sapiẽtis ſciẽcia tãq̄ iundacõ abũdabit: et cõſi
liũ illi⁹ ſic fõs vite pmanet. Cor fatui q̄ſi vas
cõfractũ: et oẽ3 ſapiẽciã ñ tenebit Verbũ ſapi
ens qdcũq3 audiêrit ſci⁹ laudabit ⁊ adiciet: au
diuit luxurioſus ⁊ diſplicebit illi: et pijciet illd
poſt dorſũ ſuũ. Narracõ fatui q̄ſi ſarcina ĩ illa:
nã ĩ labijs ſẽſati iuenietur grã Os prudẽtis q̄ri
tur ĩ eccleſia: et vba illi⁹ cogitabũt ĩ cordib⁹
ſuis Tãq̄ dom⁹ exterminata ſic fatuo ſapiẽcia:
et ſciẽcia iſẽſati ienarrabilia vba Cõpedes ĩ pe
dib⁹ · doctrina ſtulto: et q̄ſi vicla manuũ ſuper
manũ dextrã. Fatu⁹ ĩ riſu inaltat vocẽ ſuã: vir
aũt ſapiẽs vix tacite ridebit Ornamẽtũ aureũ
prudẽti doctrina: et quaſi brachiale ĩ brachio
dextro Pes fatui facil' ĩ domũ pximi: et hõ pi
t⁹ cõfũdet' a pſona potẽtis Stult⁹ a feneſtra r̃
ſpiciet in domum: vir aũt erudit⁹ foras ſtabit
Stulticia hoīs auſcultare p oſtiũ: et prudẽs g̃
uabit' cõtumelia. Labia iprudẽciũ ſtulta nãra
bũt: vba aũt prudẽciũ ſtatera põderabũt'. In
ore fatuoꝝ cor illoꝝ: ⁊ ĩ corde ſapiẽciũ os il
loꝝ. Dũ maledicit ipius dyabolũ maledicit
ipẽ aiã3 ſuã. Suſurro coiqnabit aiã3 ſuã ⁊ in
omnib⁹ odiet': et q̄ pmanſerit odioſus erit ta
citus et ſẽſat⁹ honorabit' Ca⁹ xxij

In lapide luteo lapidat' piger:
et oẽs loquẽt' ſup illi⁹ aſpernacõ
ne3. De ſtercore boũ lapidat⁹ ē
piger: et oĩs q̄ tetigerit eũ excucia
et man⁹. Cõfuſio patris ē de filio idiſcipli̅na
to: filia aũt fatua ĩ deminoracõ3 fiet. Filia pru
dẽs hereditas viro ſuo: nã q̄ cõfũdit. cõtumelia

ē genitoris. Et patrẽ et virũ cõfũdit audax: et
ab ipſis ñ minorabit': ab vtriſq3 aũt ihonora
bit'. Muſica ĩ luctu iportuna narracõ: flagel
la et doctrina ĩ omni tpe ſapiẽcia Qui docet fa
tuũ: q̄ſi q̄ cõglutinat teſta3. Qui narrat vbũ ñ
audiẽti: q̄ſi q̄ excitat dormiẽtẽ d' g̃ui ſõno Cũ
dormiẽte loq̄t' q̄ enarrat ſtulto ſapiẽciã: et ĩ fi
ne narracõnis dicit Quis ē hic Sup mortuum
plora · defecit eni lux ei⁹: ⁊ ſup fatuũ plora: de
fecit eni ſẽſus ei⁹. Modicũ plora ſup mortuũ:
qm̄ r̃quieuit Neq̄ſſimi eni neq̄ſſima vita · ſup
mortẽ fatui. Luct⁹ mortui ſeptẽ dies: fatui au
tẽ et ipij omnes dies vite illoꝝ. Cũ ſtulto ne
multũ loq̄ris: et cũ iſẽſato ne abieris Serua te
ab illo vt ñ moleſtiã habeas: et ñ coiqnaberis
ĩ peccõ illi⁹. Deflecte ab illo et iuenies requie3:
et ñ accidiaberis ĩ ſtulticia illi⁹ Sup plũbũ qd
g̃uabit'? Et qd illi aliud nomẽ q̄ fatu⁹? Are
nã et ſalẽ · ⁊ maſſã ferri facili⁹ ē ferre: q̄ hoīe3
iprudẽtẽ et fatuũ et ipiũ. Sic loramẽtũ ligneũ
colligatũ fũdamẽto edificij nõ diſſoluet': ſic et
cor cõfirmatũ ĩ cogitacõe cõſilij. Cogitat⁹ ſen
ſati · ĩ omni tpe vel metu ñ depuabit' Sicut or
nat⁹ arenoſus ĩ piete limpido · ⁊ ſic palee ĩ ex
celſis · et cemẽta ſine ipẽſa poſita cõtra faciẽ vẽti ñ
pmanebũt: ſic et cor timidũ ĩ cogitacõe ſtulti
cõtra ipetũ timoris ñ r̃ſiſtet Sic cor tepidũ ĩ cogi
tacõe fatui oĩ tpe ñ metuet: ſic ⁊ q̄ ĩ pceptis dĩ
pmanet ſẽp Pũgẽs oculũ deducit lacrimas: et
q̄ pũgit cor pfert ſẽſũ Mittẽs lapides ĩ vo
latilia deiciet illa: et q̄ cõuiciat' aico diſſoluit a
miciã3. Ad amicũ et ſi pduxeris gladiũ nõ de
ſperes: ē eni r̃greſſus ad amicũ. Si aperuerit
os triſte ne metuas: ē eni cõcordacõ: excepto cõ
uicio et iproperio et ſupbia et miſterij reuelacõ
ne ⁊ plaga doloſa. In hijs oĩb⁹ effugiet ami
cus. Fidẽ poſſide cũ amico ĩ paupertate illi⁹: vt
et ĩ bonis illi⁹ leteris. In tpe tribulacõis illi⁹ p
mane illi fidel': vt in hereditate illi⁹ coheres
ſis Ante ignẽ camini vapor ⁊ fumus ignis in
altat': ſic ⁊ ante ſãguinem maledicta ⁊ cõtu
melie ⁊ mine. Amicum ſalutare nõ cõfũdaris.
A facie illi⁹ nõ me abſcõdã3. ⁊ ſi mala michi
euenerint per illum. ſuſtinebo. Ois qui audi-
et cauebit ſe ab eo. Quis dabit ori meo cuſto
diã · ⁊ ſup labia mea ſignaculũ certũ: vt nõ ca
dam ab ipſis ⁊ lingua mea perdat me?

Capitulum xxiij·

Domine pater et dn̄ator vite mee
ne derelinq̄s me i cogitatu et ꝯſi
lio eoꝝ: nec ſinas me cadere in
illa exprobracōe. Quis ſupponit
in cogitatu meo flagella ⁊ in corde meo doc/
trinam ſapiencie. vt in ignoracōibꝫ eoꝝ nō
parcant michi. et nō appareant delicta eoꝝ.
et ne adincreſcāt ignorācie mee ⁊ multiplicen
tur delicta mea et peccata mea abūdent: et in
cīdam i ꝯſpectu aduerſarioꝝ meoꝝ. et gau
deat inimicꝰ meꝰ. Dn̄e pater et deꝰ vite mee
ne derelinq̄s me in cogitatu illoꝝ. Extollen
ciam oculoꝝ meoꝝ ne dederꝭ michi: ⁊ omē
deſideriū auerte a me. Aufer a me vētrꝭ ꝯcupiſ
cencias: ⁊ ꝯcubitꝰ ꝯcupiſcēcie ne apphendāt
me: et anime irreuerenti et infrunite ne tra
das me. Doctrinā oris audite filij: et qui eā
cuſtodierit nō periet labijs ſuis. nec ſcanda
lizabitͬ i opibꝫ nequiſſimis. In vanitate ſua
apphenditͬ peccator: et ſuꝑbꝰ et maledicꝰ ſcā
dalizabitur in illis. Iuracōni nō aſueſcat os
tuum: multi enim caſus in illa. Nominacō ve
ro dei non ſit aſſidua in ore tuo: et nominibꝰ
ſāctoꝝ ne admiſcearꝭ: quoniam non eris im
munis ab eis. Sicut enim ſeruꝰ interrogatꝰ
aſſidue a liuore non minuitͬ: ſic omnis iurās
et nominanꝰ i toto a peccato non purgabitur
Vir multū iurans implebitur iniquitate: et nō
diſcedet a domo illius plaga. Et ſi fruſtraue
rit fratrem. delictum illius ſupra ipſum erit:
et ſi diſſimulauerit delinquit dupliciͬ: et ſi iua
cuū iurauerit nō iuſtificabitͬ. Replebitͬ enim
retributione domus illius. Eſt et alia loque/
la contraria morti: non inueniatur in heredita
te iacob. Etenī a miſericordibus omnia hec aufe
rentͬ: et in delictis non volutabunt. Indiſci
plinoſe loquele non aſſueſcat os tuū: eſt enī i
illa vbū peccati. Memēto patrꝭ et matrꝭ tue
i medio enī magnatoꝝ ꝯſiſtis: ne forte obli/
uiſcatͬ te deꝰ i conſpectu illoꝝ: et aſſiduitate
tua īfatuatꝰ impropeiū paciarꝭ: et maluiſſes
nō naſci: et diē natiuitatꝭ tue maledicas. Ho
mo aſſuetꝰ i verbꝭ impropeij: in omnibꝰ die
bus ſuis nō erudietͬ. Duo genera abūdāt in
peccatis: ⁊ terciū adducit irā ⁊ ꝑdicōe. Aia cal
lida q̄ſi ignis ardēs. nō extinguetͬ donec ali
q̄d glutiat: ⁊ hō neq̄ i ore carnis ſue. nō deſi
net donec icendat ignē. Homini fornicario oīs

panis dulcis: nō fatigabitͬ trāſgrediēs vſq ad
finē. Omnis hō q̄ trāſgreditͬ lectū ſuū ꝯtemnēs
i aīaꝫ ſuā ⁊ dicēs q̄s me videt: tenebre circū
dāt me ⁊ parietes cooperiūt me ⁊ nemo circūſpi
cit me quē vereor: delictoꝝ meoꝝ nō memo
rabitͬ altiſſimꝰ: et nō itellexit q̄m oīa videt ocu
lꝰ illiꝰ: q̄m expellit a ſe timorē dei huiuſmodi
hoīs timor et oc̄li hoīm timentes illū: ⁊ nō cog
nouit q̄m oc̄li dn̄i multo plus lucidiores ſuꝑ
ſolē ſūt. circūſpicientes omēs vias hoīm ⁊ ꝓ
fūdū abiſſi ⁊ hoīm corda: iuēētes i abſcōditas
ꝑtes. Dn̄o enī deo anteq̄ crearētͬ oīa ſūt ag
nita: ſic et poſt ꝑfectū reſpicit oīa. Hic et i pla
teis ciuitatꝭ vindicabitͬ: q̄ſi pullꝰ eq̄nꝰ fuga
bitͬ: et vbi nō ſperauit apphendetͬ. Et erit de
decus oibꝫ: eo q nō itellexit timorē dn̄i Sic
⁊ mulier oīs reliquēs virū ſuū: ⁊ ſtatuēs here
ditatē ex alieno matrimonio Primo enī i lege
altiſſimi icredibil' fuit: et ſcdo virū ſuū dereli
quit: tercō i adulterio fornicata eſt. et ex alio
viro filios ſtatuit ſibi. Hec i eccleſiā adducetͬ
et i filios eiꝰ reſpicietͬ. Non tradēt filij eiꝰ ra
dices: ⁊ rami eiꝰ nō dabūt fructū. Et derelin
quet i maledictū memoriā illiꝰ: ⁊ decꝰ illiꝰ
nō delebitͬ. Et agnoſcēt qui derelicti ſūt. q̄m
nichil meliꝰ ē q̄ timor dei: et nichil dulciꝰ q̄
reſpicē i mādatꝭ dn̄i. Gloria magna ē ſeq dn̄m:
lōgitudo enī dierū aſſumetͬ ab eo

¶ Capitulum xxiiij.

Sapiēcia laudabit aīaꝫ ſuā: ⁊ i deo
mino honorabitͬ Et i medio po
puli ſui ꝑ gliabitͬ: et i eccleſijs al/
tiſſimi apiet os ſuū. Et i ꝯſpectu
vtutꝭ illiꝰ gliabitͬ: ⁊ i medio ꝑpli ſui exalta
bitͬ. Et i plenitudie ſācta admirabitͬ: ⁊ i mlͭ
titudie electoꝝ habebit laudem: ⁊ int bn̄dic
tos bn̄dicetͬ dicēs. Ego ex ore altiſſimi ꝓdi
ui: ꝓmogenita an̄ omēꝫ creaturā. Ego feci i ce
lis vt oriretur lumē i deficiēs: ⁊ ſic nebula texi
oēꝫ carnē. Ego i altiſſimis habitaui: ⁊ thro/
nꝰ meꝰ i colūna nubꝭ. Girū celi circuiui ſola ⁊
ꝓfūdū abiſſi penetraui: ⁊ i fluctibꝰ marꝭ ābu
laui: ⁊ i oī t̄ra ſteti. Et i oī ꝑplō ⁊ i oī gēte pri
matū habui: et oīm excellēciū ⁊ humiliū corda
vtute calcaui. Et i hijs oibꝫ requiem q̄ſiui: ⁊ in
hereditate dn̄i morabor. Tunc p̄cepit et dixit
mī creator oīm: ⁊ q̄ creauit me requieuit i taber
naculo meo: et dixit mī In iacob ihabita: ⁊ in

iſrł hereditare: ⁊ in electis meis mitte radices
Abinicio et ante ſecula creata ſũ: et vſq; ad fu
turũ ſeculũ nõ deſinã: et i habitacõne ſcā co
rã ipo miniſtraui. Et ſic i ſyon firmata ſũ: et i ci/
uitate ſcīficata ſiliter requieui: et i ierłm pote
ſtas mea. Et radicaui i pplō honorificato: et i p
tes dei mei hereditas illiꝰ: et i plenitudie ſctōꝝ
rũ detẽcõ mea. Quaſi cedrus exaltata ſũ in li
bano: et q̄ſi cipſſus i mõte ſyõ. Quaſi palma
exaltata ſũ i cades: ⁊ q̄ſi plãtacõ roſe i iericho
Quaſi oliua ſpecõſa i cãpis: et q̄ſi platanꝰ ex
altata ſũ iuxta aquã i plateis Sic cinamomũ
et balſamũ aromatizãs odorẽ dedi: et q̄ſi mir
ra electa dedi ſuauitatẽ odoris. Et q̄ſi ſtorax
et galbanꝰ. et vngula et gutta. et q̄ſi libanꝰ nõ
inſꝰ vaporaui habitacõꝫ meã: et q̄ſi balſamũ
nõ mixtũ odor meꝰ. Ego q̄ſi therebintꝰ extẽdi
ramos meos: et rami mei honorꝭ ⁊ grē. Ego
quaſi vitꝭ fructificaui ſuauitatẽ odorꝭ: et flo
res mei fructꝰ honoris ⁊ honeſtatꝭ. Ego ma
ter pulcre dilectõis. et timorꝭ. et agnicõis. ⁊
ſcē ſpei. In me grã ois vie et veritatꝭ: i me
ois ſpes vite ⁊ v̄tutis. Trãſite ad me oẽs q̄
ↄcupiſcitis me: et a generacõibꝫ meis imple
mi. Spũs eni meꝰ ſup mel dulcis: et heredi
tas mea ſup mel ⁊ fauũ: memoria mea i gene
racões ſeclõꝝ. Qui edũt me adhuc eſuriẽt: ⁊
q̄ bibũt me adhuc ſiciẽt. Qui audit me nõ ↄfũ
detꝰ: et q̄ opantꝰ i me nõ peccabũt: q̄ elucidant
me vitã eternã habebũt. Hec oia liber vite: et
teſtamẽtũ altiſſimi et agnicõ veritatꝭ. Legẽ mã
dauit moyſes i pceptꝭ iuſticiaꝝ: et heredita
tem dñi iacob ⁊ iſrł pmiſſiões. Poſuit dauid
puero ſuo excitare regẽ ex ipo fortiſſimũ: ⁊ in
throno honorꝭ ſedẽteꝫ i ſẽpiternũ Qui iplet
q̄ſi phiſõ ſapiẽciã: et ſic tigris i diebꝫ nouoꝝ.
Qui adiplet q̄ſi eufrates ſẽſũ: q̄ multiplicat q̄
ſi iordanis i tpe meſſis. Qui mittit diſciplinã
ſic lucẽ: et aſſiſtẽs q̄ſi gyõ i die vindemie. Qui
pfícit primꝰ ſcire ipaꝫ: ⁊ infirmior nõ inueſtiga/
bit eã. A mari eni abũdabit cogitacõ eiꝰ: et ↄ
ſiliũ illiꝰ in abiſſo magna. Ego ſapiẽcia effu
di flumia: ego q̄ſi trames aq̄ imẽſe de fluuio
Ego quaſi fluuiꝰ dorix: ⁊ ſic aqueductꝰ exiui
a paradiſo. Dixi rigabo ortũ plãtacõnũ: et in
ebriabo ptus mei fructum. Et ecce factus eſt
michi trames abũdans: fluuiꝰ meꝰ appropi/
quauit ad mare. Quoniam doctrinam quaſi

ante lucanũ illumino omnibꝫ: ⁊ enarrabo illã
vſq; ad longinquũ. Penetrabo oẽs inferio
res ptes terre: et inſpiciam oẽs dormiẽtes: et
illuminabo oẽs ſperãtes in dño. Adhuc doc
trinã q̄ſi ꝓpheciã effũdã: et rlinq̄ illaꝫ q̄rẽtibꝫ
ſapiẽciã: et nõ deſinã i ꝓgenies illoꝝ vſq; i euũ
ſctũ. Videte quoniã nõ ſoli michi laboraui:
ſed oibꝫ exquirẽtibꝫ veritatẽ ¶ Caꝑ xxv

In tribꝫ placitũ ē ſpiritui meo: q̄
ſunt pbata coram deo ⁊ hominibꝫ.
Cõcordia fratrũ. ⁊ amor ꝓximo
rũ: et vir et mulier bene ſibi ↄſen
cientes. Tres ſpecies odiuit anima mea ⁊ ag/
grauor valde anime illorum: pauperem ſuper
bum. et diuitem mendacẽ: et ſenem fatuũ et
inſenſatũ. Que in iuuentute tua nõ cõgrega
ſti: quomõ in ſenectute tua non inuenies ea
Quam ſpecioſũ canicei iudicium: et pſbite
ris cognoſcere ↄſilium. Quam ſpecioſa vetera
nis ſapiencia: et glõſis intellectus ⁊ ↄſiliũ.
Corona ſenũ i multa pericia: ⁊ gloria illoꝝ ti
mor dei. Nouẽ inſuſpicabilia cordis magnifi
caui: et decimũ dicam i lingua hoibꝫ. Homo q̄
iocũdatꝰ i filijs: viuẽs et vidẽs ſubuerſionem
inimicoꝝ ſuoꝝ. Beatꝰ qui habitat cũ mu
liere ſẽſata. et q̄ lingua ſua nõ ē lapſus: et q̄
nõ ſeruiuit idignis ſe. Beatꝰ q̄ inuenit amicũ ve
rũ: et q̄ enarrat iuſticiam auri audiẽti. Quam
magnꝰ q̄ inuenit ſapiẽciã et ſciẽciã: ſꝫ nõ ē ſup
timentẽ deũ. Timor dei ſup oia ſe ſuppoſuit.
Beatꝰ hõ: cui donatũ ē habere timorẽ dei. Qui
tenet illũ: cui aſſimilabitꝰ? Timor dei iniciũ di
lectõis eiꝰ: fidei aũt iniciũ agglutinãdũ ē ei.
Ois plaga triſticia cordis ē: ⁊ ois malicia ne/
q̄cia mulierꝭ. Et oẽꝫ plagã ⁊ nõ plagã vide
bit cordis: et oẽꝫ neq̄ciã ⁊ nõ neq̄ciã mulierꝭ. ⁊
oẽꝫ obductũ et nõ obductũ odiẽciũ: et oẽꝫ vin
dictã et nõ vindictã inimicoꝝ. Nõ ē caput neq̄
us ſup caput colubri: et nõ ē ira ſup iraꝫ mulie/
ris. Cõmorari leoni ⁊ draconi placebit: q̄ȝ ha
bitare cũ muliere neq̄. Neq̄cia mulierꝭ imu
tat faciẽ eiꝰ: et obcecabit vultũ ſuũ tãq̄ vrſꝰ:
et q̄ſi ſaccũ oſtẽdet i medio pxioꝝ. Ingemuit
vir eiꝰ: et audiẽs ſuſpirauit modicũ. Breuis
ois malicia ſup maliciã mulierꝭ: ſors pctõꝝ
cadat ſup illã. Sicut aſcẽſus arenoſꝰ i pedibꝫ ve
terani: ſic mulier linguata hoi q̄eto. Ne reſpici
as i mulieris ſpeciẽ: et nõ ↄcupiſcas mulierẽ

in ſpecie. Mulieris ira. et irreuerẽcia. et ↄfuſio
magna. Mulier ſi p̄matũ habeat ↄtraria ẽ vi
ro ſuo. Cor humile. et facies triſtis ⁊ plaga mo
tis: mulier neq̃. Man⁹ debiles et genua diſ/
ſoluta: mulier q̄ nõ beatificat virũ ſuũ. A mu
liere iniciũ factũ ẽ peccati: ⁊ p illã oẽs morimĩ.
Nõ des aq̃ tue exitũ nec modicũ: nec mulieri
neq̃ veniã ꝓdeũdi Si nõ ãbulauerit ad manũ
tuã: ↄfũdet te i ↄſpectu iimicoꝝ. A carnibꝰ tu
is abſcide illã: ne ſẽp te abutat̃. ¶ Ca⁹ xxvi
Ulieris bone beat⁹ vir: numerus
eni annoꝝ illoꝝ duplex. Muli
er fortꝭ oblectat virũ ſuũ: et an-
nos vite illius in pace implebit
Pars bona mulier bona: in parte bona timẽ/
tiũ deũ dabit̃ viro ꝓ factis bonis Diuitꝭ aũt
et pauperis cor bonũ: in omni tpe vultus illo
rum hylarꝭ A tribꝰ timuit cor meũ: ⁊ i quar
to facies mea metuit. Delaturã ciuitatis ⁊ col
lectõꝫ ppli et calũniam mendacem: ſup mor-
tẽ oĩa g̃uia. Dolor cordis et luct⁹: mulier ze
lotipa In muliere zelotipa flagellũ lingue:
oibꝰ ↄmunicãs Sic boũ iugũ qḋ mouet̃: ita ⁊
mulier neq̃: qui tenet illã. q̃ſi qui apphendit
ſcorpionẽ. Mulier ebrioſa ira magna: et ↄtu/
melia et turpitudo illi⁹ nõ teget̃. Fornicacio
mulierꝭ i extollencia oculoꝝ: et in palpebrꝭ
illi⁹ agnoſcet̃ In filia nõ auertẽte ſe. firma
cuſtodia: ne inuẽta occaſione abutat̃ ſe. Ab
omni irreuerẽcia oculoꝝ ei⁹ caue: et ne mire
ris ſi te neglexerit Sicut viator ſiciẽs ad fon
tẽ os aperiet. et ab omni aq̃ ꝓxima bibet: et cõ
tra oẽm palũ ſedebit: et contra omnem ſagit
tam aperiet pharetram donec deficiat. Gracia
mulierꝭ ſedule delectabit virum ſuũ: et oſſa
illius impinguabit. Diſciplina illius datũ dei
eſt. Mulier ſenſata et tacita: non eſt immuta/
cio erudite aie. Gracia ſup grãm: mulier ſãcta
et pudorata. Omnis eni ponderacõ nõ ẽ dig-
na ↄtinẽtꝭ aie. Sicut ſol oriẽs mũdo. i altiſſi
mis dei: ſic mulieris bone ſpecies in ornamẽtũ
dom⁹ ei⁹. Lucerna ſplendens ſup candelabrũ
ſanctũ: ⁊ ſpecies faciei ſup etatem ſtabilẽ. Co
lũne auree ſup baſes argenteas: et pedes fir-
mi ſuper plantas ſtabilis mulierꝭ. Fundamẽ
ta eterna ſupra petrã ſolidam: ⁊ mandata di
i corde mulieris ſãcte. In duobꝰ ↄtriſtatũ eſt
cor meũ: et i tercio iracũdia michi aduenit Vir

bellator deficiẽs p inopiã: et vir ſẽſat⁹ ↄtemp
tus: et q̄ trãſgredit̃ a iuſticia ad peccatũ De⁹
parauit eũ ad rũpheam. Due ſpẽs difficiles ⁊
periculoſe m̃i apparuerẽt. Difficile exuit̃ nego
ciãs a negligẽcia ſua: et nõ iuſtificabit̃ caupo
a peccatꝭ labioꝝ. ¶ Ca⁹ xxvii
Ropter iopiã multi deliquerũt:
et qui querit locupletari auertit ocu
lum ſuũ. Sicut in medio ↄpagi
nis lapidum palus figitur: ſic ⁊ i
ter medium vendicõis et empcõis anguſti
abitur peccatis Conteret̃ cum delinquẽte de
lictum. Si nõ in timore dñi tenueris te inſtã/
ter: cito ſubuertet̃ domus tua. Sicut in percuſ
ſura cribri remanebit puluis: ſic aporia homi-
nis i cogitatu illi⁹ Vaſa figuli ꝓbat fornax:
et hoies iuſtos tẽptacõ tribulacõis. Sicut ru
ſticacõ de ligno oſtendit fructum illi⁹: ſic ver
bũ ex cogitatu cordis hoïs. Ante ſermonẽ nõ
collaudes virũ: hẽ eni tẽptacõ ẽ hoim. Si ſeq̃
ris iuſticiã apphendes illã et indues q̃ſi poderẽ
honorꝭ: et inhabitabĩ cũ ea ⁊ proteget te i ſẽpit-
nũ: et i die agnicõis inuenies firmamẽtũ. Vo-
latilia ad ſibi ſimilia ↄueniũt: et veritas ad eos
q̄ opant̃ illã reuertet̃. Leo venacõni inſidiat̃ ſẽ
per: ſic peccata opantibꝰ iniq̃tates. Homo ſẽ-
ſatus i ſapiẽcia manet ſicut ſol: nam ſtult⁹ ſi
cut luna mutat̃. In medio inſẽſatoꝝ ſerua ver
bũ tpi: i medio aũt cogitãciũ aſſidu⁹ eſto Narra
cõ peccanciũ odioſa: et riſus illoꝝ i delictis
peccati. Loq̃la multũ iurãs horripilacõꝫ capiti
ſtatuet: ⁊ irreuerẽcia ipi⁹ obduracõ auriũ Effu
ſio ſanguinis i rixa ſuꝑboꝝ: et maledictõ illo
rũ audit⁹ grauis. Qui denudat archana ami
ci fidem ꝑdit: et nõ inueniet amicũ ad animum
ſuũ. Dilige ꝓximũ: et ↄiungere fide cum illo
Nõ ſi denudauerꝭ abſcõſa illi⁹: nõ pſequerꝭ
poſt eũ. Sic eni hõ q̄ ꝑdit amicũ ſuũ: ſic ⁊ q̄ ꝑ
dit amiciciã ꝓximi ſui. Et ſic qui dimittit auẽ
de manu ſua. ſic qui reliq̃ſti ꝓximũ tuũ: et nõ
eum capies. Non illum ſequarꝭ: quoniã lõ
ge abeſt. Effugit eni quaſi caprea de laqueo:
qm̃ vulnerata eſt aia ei⁹. Ultra eũ nõ poterꝭ
colligare: et maledicti eſt ↄcordacõ. Denuda
re aũt amici miſteria: deſperacõ eſt aie infelĩ-
cis. Annuẽs oculo fabricat iniqua: ⁊ nemo eũ
abiciet. In ↄſpectu oculoꝝ tuoꝝ ↄdulcabit
os ſuũ: et ſuper ſermones tuos admirabitur.

Nouiſſime aūt puertet os ſuū: et i verbis tu
is dabit ſcandalū. Multa audiui ⁊ nō coequa
ui ei: et dn̄s odiet illū. Qui in altū mittit lapi
dem ſup caput eiꝰ cadet: et plaga doloſa do-
loſi diuidet vulnera. Et qui foueam fodit īci
det i eam: et ꝙ ſtatuit lapidē ꝓximo offēdet i
eo: et ꝙ laqueū alij ponit peribit i illo. Facienti
neqſſimū ꝯſiliū ſup ipſū deuoluet̄: et nō ag-
noſcet vnde adueiat illi. Illuſio ⁊ impꝓperiū
ſupboꝝ ⁊ vīdicta ſic leo īſidiabit̄ illi. Laq̄o
peribūt ꝙ oblectant̄ caſu iuſtoꝝ. dolor autē
ꝯſumet illos an̄q̄ moriāt̄. Ira et furor vtraq̄
execrabilia ſūt: et vir pctōr ꝯtinēs erit illoꝝ.

Capitulū xxviij.

Qui vindicari vult a dn̄o inueniet vi
dictam: et pc̄cata illiꝰ ſeruās ſer-
uabit. Relinque proximo tuo no
centi te: et tunc deprecanti tibi pec
cata ſoluent̄. Homo homini ſeruat irā: et a
deo querit medelam? In hominem ſimilē ſi-
bi non habet miſericordiam: et de peccatis ſu-
is deprecatur? Ipſe dum caro ſit reſeruat irā:
et ꝓpiciationem petit a deo? Quis exorabit ꝓ
delictis illius? Memento nouiſſimoꝝ: et deſi
ne inimicari. Tabitudo enī et mors imminēt
in mandatis eiꝰ. Memorare timorem dn̄i: et
non iraſcaris proximo. Memorare teſtamētū
altiſſimi: ⁊ deſpice ignorantiā proximi. Abſti-
ne te a lite: et minues peccata Homo enī iracū
dꝰ incēdit litē: et vir peccator ꝯturbabit ami-
cos: et in medio pacem habentiū immittit ini
miciciā Secūdū enī ligna ſilue ſic ignis exar
deſcit: et ſcdm̄ v̄tutē hoīs ſic iracūdia illiꝰ erit:
et ſcdm̄ ſubſtantiā ſuā exaltabit irā ſuā Certa
mē feſtinatū icēdit ignē: et lis feſtināś effūdꝫ
ſāguinē: et lingua teſtificās adducet mortē.
Si ſufflauerꝭ q̄ſi ignis exardebit: et ſi exſpu
eris ſup illam extinguet̄. Vtraq̄ ex ore ꝓficī
ſcūt̄. Suſurro et bilinguis maledictꝰ: multos
enī turbauerīt pacē hn̄tes. Lingua tercia mul
tos ꝯmouit: et diſperſit illos de gēte i gentē
Ciuitates muratas diuitum deſtruxit: et do-
mos magnatoꝝ effodit. Virtutes populo-
rū ꝯcidit et gētes fortes diſſoluit. Ligua tc̄ia
mulieres virtas eiecit: et ꝓuauit illas laborī-
bꝰ ſuis Qui r̄ſpicit illā nō habebit r̄quiē: nec
habebit amicū i q̄ requieſcat Flagelli plaga
liuorē facit: plaga aūt lingue cōminuet oſſa.
Multi ceciderūt i ore gladij: ſꝫ nō ſic q̄ſi q̄ iter-
ierūt ꝑ linguā ſuā. Beatꝰ ē q̄ tectꝰ ē a ligua
nequā: q̄ i iracūdia illiꝰ nō trāſiuit. et q̄ nō at
traxit iugū illiꝰ: et i vinculꝭ eiꝰ nō eſt ligatꝰ.
Iugū enī illiꝰ iugū ferreū ē: et vinculū illius
vinculū ereū ē. Mors illiꝰ mors neqſſima: ⁊
vtil̄ potiꝰ iferꝰ q̄ illa. Perſeuerātia illiꝰ non
ꝑmanebit: ſꝫ obtinebit vias iniuſtoꝝ. In flā
ma ſua nō ꝯburet iuſtos: q̄ relinquūt deū incī
dēt i illā. Et exardebit i illis et n̄ extinguet̄:
et immitet̄ i illos q̄ſi leo: et q̄ſi pardus ledēt
illos Sepi aures tuas ſpinis et liguā neq̄ no
li audire: et ori tuo facito oſtia: et ſeras auribꝰ
tuis. Aurū tuū et argētū tuū ꝯfla et verbꝭ tuis
facito ſtaterā et frenos ori tuo rectos: et attē-
de ne forte labarꝭ i ligua ⁊ cadas i ꝯſpectu ini
micoꝝ īſidiātiū tibi: et ſit caſus tuꝰ īſanabil̄ i
morte

Capitulum xxix.

Qui facit miſericordiā fenerat̄ ꝓxi
mo ſuo: et qui ꝓualet manu man
data ſeruat. Fenerare ꝓximo tuo
in tempe neceſſitatis illius: et ite-
rū redde ꝓximo in tp̄e ſuo. Confirma verbū
et fideliter age cū illo: et i om̄i tempe inuenies
qđ tibi neceſſariū eſt. Multi quaſi inuentionem
eſtimauerūt fenus: et preſtiterūt moleſtiam
hiis qui ſe adiuuerūt. Donec accipiant oſcu
lantur manus dantꝭ: et i promiſſionibꝫ hūi-
liant voces ſuas. Et i tempe reddicōnis poſtu
labit tempꝰ: et loquet̄ verba tedij ⁊ murmu
racōnū: et tēpꝰ cauſabit̄. Si aūt potuerit red
dere aduſabit̄: ſolidi vix reddet dimidiū: et ꝯ
putabit illud q̄ſi inuētionem. Sin aūt fraude-
bit illū pecunia ſua. et poſſidebit illū inimicū
ḡtis: et ꝯuicia ⁊ maledicta reddet illi: ⁊ ꝓ ho
nore ⁊ beneficō reddet illi ꝯtumeliā. Multi nō
cauſa nequicie non fenerati ſūt: ſꝫ fraudari gra
tis timuerūt. Verumtamen ſup humilem ani-
mo fortior eſto: et pro elemoſina non trahas
illum. Propter mandatū aſſume paupē: et
ꝓpter inopiā eiꝰ ne dimittas eū vacuū. Per
de pecuniam ꝓpter fratrem et amicum tuum:
et non abſcondas illam ſub lapide in perdicio
nem. Pone theſaurū tuū in preceptis altiſſi-
mi: et proderit tibi magis q̄ aurum. Conclu
de elemoſinam in ſinu pauperis et hec ꝓ te ex
orabit ab omni malo. Elemoſina viri q̄ſi ſac
culꝰ cū ipſo: et graciam hominis quaſi pupillā

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

ꝯfundabit: et poſteā reſurget et retribuet illꝭ re
tribucōꝫ vnicuiqꝫ i caput ipſoꝝ. Sup ſcutum
potentꝭ et ſup lanceam. aduerſus inimicū tuū
pugnabit Vir bonꝰ fidem facit ꝓximo ſuo:
et qui ꝑdiderit ꝯfuſionē derelinquet ſibi. Gra/
ciam fideiuſſoris ne obliuiſcarꝭ: dedit eīm pro
te aīam ſuaꝫ. Repromiſſorē fugit peccator: et
inmūdus. Bona repromiſſoris ſibi aſſcribit
peccator: et ingratꝰ ſēſu derelinqt liberantē ſe
Vir repromittit de ꝓximo ſuo: et cū ꝑdiderit
reuerēciā derelinquetᷣ ab eo. Repromiſſio ne
quiſſima multos ꝑdidit diligētes: et cōmouit
illos q̄ſi fluctus marꝭ. Viros potētes gyrās
migrare fecit: et vagati ſūt i gentibꝫ alienis.
Peccator trāſgrediens mandatū dn̄i incidet i
ꝓmiſſionē nequaꝫ: et q̄ conatur multa agere
incidet i iudiciū. Recupera ꝓximū tuū ſcḋm vir/
tutē tuam: et attēde tibi ne icidas. Iniciū vite
hoīs aqua et panis et veſtimētū: ⁊ domꝰ ꝓte/
gens turpitudinē. Melior ē victꝰ pauperꝭ ſb
tegimie aſſerū: q̄̄ epule ſplēdide i peregre ſi/
ne domicilio. Minimū ꝓ magno placeat tibi:
et impꝓperiū pegrinacōnis nō audies. Vita
nequam hoſpitandi d̄ domo i domū: et vbi ho
ſpitatᷣ nō fiducialiꝭ aget. nec aperiet os. Hoſ
pitabitᷣ ⁊ paſcet et potabit igratos: ⁊ adhuc
amara audiet. Trāſi hoſpes ⁊ orna mēſā: et q̄
i manu habes ciba ceteros. Exi a facie hono
ris amicoꝝ meoꝝ: neceſſitudie domꝰ mee. ho
ſpicio mi factꝰ ē frater Grauia h̄ hoi hn̄ti ſen/
ſū: correpcō domꝰ ⁊ impꝓperiū feneratorꝭ

Capitulum xxx

Qui diligit filium ſuū aſſiduat illi
flagella: vt letetur in nouiſſimo
ſuo: et nō palpet ꝓximoꝝ hoſtia.
Qui docet filium ſuū laudabitur
in illo. et in medio domeſticoꝝ in illo gloria
bitur. Qui docet filiū ſuū in zelum mittit ini
micum: et i medio amicorum gloriabitur i il
lo. Mortuꝰ eſt pater illius: et quaſi nō ē mor
tuus Similē eīm reliquit ſibi poſt ſe. In vita
ſua vidit: et letatus eſt i illo In obitu ſuo nō
eſt ꝯtriſtatus: nec ꝯfuſus eſt corā inimicis Re
liquit eīm defenſorē domus contꝭ inimicos: ⁊
amicis reddētem grāꝫ. Pro aīabꝫ filioꝝ col
ligabit vulnera ſua: et ſup oīmeꝫ vocem turba
buntur viſcera eiꝰ. Equꝰ idomitus euadet du
rus: et filius remiſſus euadet preceps. Lacta
filium tuū ⁊ pauentem te faciet: lude cū eo ⁊ ꝯ
triſtabit te. Non corrideas illi ne doleas: et in
nouiſſimo obſtupeſcēt dētes tui Non des illi
poteſtatē i iuuentute: et ne deſpicias cogitatꝰ
illiꝰ. Curua ceruicē eius i iuuentute ⁊ tōde la
tera eiꝰ dū īfans eſt: ne forte iduret et nō cre/
dat tibi: et erit tibi dolor aīe. Doce filiuꝫ tuū et
opare i illo: ne i turpitudinem illius offēdas
Melior ē paup ſanus et fortis viribꝫ: q̄̄ diues
imbecillis et flagellatus malicia Salus aīe in
ſanctitate iuſticie: et melior eſt oīni auro ⁊ ar
gēto: et corpꝰ validū q̄̄ cēſus immēſus. Nō ē
cenſus ſup cenſū ſalutꝭ corporꝭ: et nō eſt ob
lectamētū ſup cordis gaudiū. Melior ē mors
q̄̄ vita amara: et reqes eterna q̄̄ lāguor perſe
uerās. Bona abſcōdita i ore clauſo: q̄ſi appo/
ſicōes epularꝫ circūpoſite ſepulcro. Quid ꝓ
derit libacio ydolo Nec enim māducabit nec
odorabitur. Sic q̄ effugatᷣ a dn̄o: et portās
mercedes iiquitatꝭ Vidēs oculꝭ ⁊ igemiſcēs:
ſic ſpado ꝯplectēs v̄ginē ⁊ ſuſpirās. Triſticiā
nō des anime tue: et nō affligas temetipſuꝫ i
conſilio tuo. Iocūditas cordis hec ē vita ho
mis. ⁊ theſaurus ſine defecōe ſāctitatꝭ: ⁊ ex
ultacō viri ē longeuitas Miſerere aīe tue pla
cēs deo: ⁊ ꝯtine et ꝯgrega cor tuū i ſāctitate ei
us: ⁊ triſticiā lōge expelle a te. Multos enim
occidit triſticia: et nō ē vtilitas i illa. Zelus ⁊
iracūdia minuēt dies: et ante tēpus ſenectam
adducet cogitatꝰ. Splēdidū cor bonū i epu
lis: epule enim illiꝰ diligenter fiunt

Capitulum xxxi.

Vigilia honeſtatis tabefaciet car
nes: et cogitatus illiꝰ aufert ſom
nū. Cogitatꝰ p̄ſciencie auertit ſē
ſum: ⁊ infirmitas grauis ſobriā
facit animam. Laborauit diues i congregacō
ne ſobrie: ⁊ i requie ſua replebitur bonis ſuis
Laborauit pauper i diminucōne victus: ⁊ i fi
ne inops fit. Qui aurū diligit non iuſtificabi
tur: ⁊ qui īſequitur conſumpcōneꝫ replebitᷣ
ex ea. Multi dati ſūt i auri caſus: ⁊ facta eſt i
ſpecie illiꝰ ꝑdicio illoꝝ. Lignū offenſionis ē
aurū ſacrificāciū: ve illꝭ qui ſectantᷣ illđ: ⁊ om
nis iprudens deperiet i illo Beatus eſt diues
qui iuentus eſt ſine macula: ⁊ qui poſt auꝝ
non abijt: nec ſperauit i pecunia ⁊ theſauris.
Qui ē hꝫ ⁊ laudabimꝰ eū Fecit enī mirabilia

in vita ſua. Qui pbatus ē i illo: et pfectus iuen
tus eſt. et erit illi in gloria eterna Qui potuit
trāſgredi et nō eſt tranſgreſſus: et facere mala
et non fecit. Ideo ſtabilita ſūt bona illius in do
mino: et elemoſinas illius enarrabit ois eccle-
ſia ſctoꝝ. Supra menſam magnā ſediſti:
nō aperias ſup illā faucē tuā prior. Nō dicas ſi
multa ſūt q̄ ſup illā ſunt. Memento quoniā
malus eſt oculus nequam. Nequius oculo quid
creatū eſt? Ideo ab omni facie ſua lacrimabi
tur cū viderit. Ne extendas manū tuā prior:
et inuidia contaminatus erubeſcas. Ne opprima-
ris i cōuiuio vini Intellige q̄ ſūt pximi tui ex
teipo. Vtere q̄ſi homo frugi hiis q̄ tibi appo
nuntur: et nō cū manducas multū odio habea
ris. Ceſſa prior cauſa diſcipline: et noli nimius
eſſe ne forte offēdas. Et ſi i medio multoꝝ
ſediſti prior illis ne extēdas manū tuā: nec pos
poſcas bibere Quā ſufficiēs eſt hoi erudito vi
nū exiguū: et i dormiēdo non laborab ab illo:
et non ſenties laborez. Vigilia et colera et tor
tura viro infrunito: ſomnus ſanitatis i homine
parco. Dormiet vſq; mane: et aia illius cū ipſo
delectabitur. Et ſi coactus fueris in edēdo mul
tum: ſurge e medio et vome. et refrigerabit te:
et nō adduces corpori tuo īfirmitatem. Audi
me fili et nō ſpernas me: et i nouiſſimo inueni
es verba mea. In omnibus opibus tuis eſto ve
lox: et ois infirmitas non occurret tibi. Splē
didum i panibus benedicent labia multoꝝ: et
teſtimonium veritatis illius fidele. In nequiſſi
mo pane murmurauit ciuitas: et teſtimoniuz
nequicie illius verum eſt. Diligētes i vino no
li puocare: multos eni exterminauit vinū. Ig
nis pbat ferrū durū. ſic vinū corda ſuperbo
rum arguet i ebrietate potatū. Equa vita ho
minibus. vinū i ſobrietate: ſi bibas illud modera
te eris ſobrius. Que eſt vita que minuitur vino?
Quid defraudat vitam? Mors. Vinū i iocū
ditatem creatū eſt. nō i ebrietatem ab inicio.
Exultacō anime et corporis: vinum modera
te potatū. Sanitas eſt aie corpori. ſobrius po
tus. Vinum multū potatum irritacōz et irā. et
ruinas multas facit. Amaritudo anime: vinū
multū potatū. Ebrietatis animoſitas impru
dētis offēſio: minorans vtutem et faciēs vulne
ra. In conuiuio vini nō arguas pximū: et nō de
ſpicias eū i iocūditate illius Verba improperii

nō dicas illi: et nō premas illum i repetendo

Capitulū XXXII.

Rectorem te poſuerūt noli extol
li: eſto i illis quaſi vnus ex ipſis Cu
ram illoꝝ habe et ſic cōſidera: et
omni cura tua explicata recube. vt
leteris pter illos: vt ornamentū gracie acci-
pias coronam: et dignacōnez conſequaris cor
rogacōis. Loquere maior natu: decet eni te.
Primum verbum diligenti ſciencia: et nō im
pedias muſicā. Vbi auditus nō eſt nō effūdas
ſermonem: et importune noli extolli i ſapien
cia tua Gēmula carbūculi i ornamēto auri: et
cōparacō muſicoꝝ i conuiuio vini Sicut in fa-
bricacōne auri ſignū eſt ſmaragdi: ſic numerus
muſicoꝝ i iocūdo et moderato vino. Audi ta
cēs: et pro reuerēcia accedet tibi bona gracia.
Adoleſcēs loquere i tua cauſa vix. Si bis iter
rogatus fueris: habeat caput reſponſū tuū. In
multis eſto quaſi inſcius: et audi tacēs ſimul et
querēs. In medio magnatoꝝ nō pſumas: et
vbi ſūt ſenes nō multū loquaris. Ante grādi
nē pibit choruſcacō: et ante verecūdiā pibit g̃
cia: et p reuerēcia accedet tibi bona gra: et ho
ra ſurgendi nō te trices. Precurre aūt por in
domū tuā et illic auocare: et illic lude: et age co
ceptcōnes tuas: et nō i delictis et verbo ſupbo.
Et ſup hiis omnibus benedicito dominum qui
fecit te: et inebriantem te ab omnibus bonis
ſuis. Qui timet deum excipiet doctrinam eius:
et qui vigilauerint ad illum inuenient benedic
tionem. Qui querit legem replebitur ab ea:
et qui inſidioſe agit ſcandalizabitur i ea. Qui
timent deum inuenient iudiciuz iuſtum: et iu
ſticias quaſi lumen accendent. Peccator ho-
mo deuitabit correpcōnem: et ſecūdum volun
tatem ſuam inueniet cōparacōnem. Vir con-
ſilii non diſperdet intelligenciam: alienus et ſu
perbus non pertimeſcet timorem. Eciaz poſtq̄
fecit cum eo ſine conſilio: et ſuis in ſectacōibus
arguetur. Fili ſine cōſilio nichil facias: et poſt
factum non penitebis In via ruine non eas et
non offēdes in lapides: nec credas te vie labo
rioſe: ne ponas anime tue ſcandalum. Et a fi
liis tuis caue: et a domeſticis tuis attēde. In
omni tpe tuo crede ex fide anime tue: hec eſt
eni obſuacō mādatoꝝ. Qui credit deo atten
dit mādatis: et q̄ cōfidit i illo nō minorabitur

¶ Capitulum xxxiii.

Timenti deū nō occurrēt mala: ſ[ed]
in temptacione deus illum conſer
uabit: et liberabit a malis. Sapi
ens nō odit mandata et iuſticias:
et nō illidetur quaſi i procella nauis. Homo ſē
ſatus credit legi dei: et lex illi fidelis. Qui in
terrogacionem manifeſtat parabit verbum: ꝛ
ſic deprecatus exaudietur: ꝛ conſeruabit diſci
plinam et tūc reſpondebit. Precordia fatui q̄
ſi rota carri: et quaſi axis verſatilis cogitatus
illius. Equꝰ emiſſariꝰ ſic̄ amicus ſubſānator:
ſub omni ſupraſedēte hinnit. Quare dies diē
ſuperat: et iterū lux lucē ꝛ ānꝰ annum a ſole?
A domini ſciencia ſeparati ſunt facto ſole ꝛ p̄
ceptum cuſtodiente. Et immutauit tempora
et dies feſtos ipſorū: et in illis dies feſtos ce
lebrauerūt ad horā. Ex ipſis exaltauit ꝛ mag
nificauit deus: et ex ipſis poſuit in numerum
dierū: et omnes homies de ſolo: ꝛ ex terra vn
de creatus eſt adam. In multitudie diſcipline
dn̄i ſeparauit eos: et immutauit vias eorū. Ex
ipſis benedixit et exaltauit: et ex ipſis ſancti/
ficauit ꝛ ad ſe applicauit: et ex ipſis maledixit
et humiliauit: et querit illos ad ſeparacōz ipo
rū: quaſi lutū figuli i manu ipſiꝰ plaſmare il/
lud et diſponere. Omēs vie eius ſcd̄m diſpo=
ſicōnem eiꝰ: ſic homo i manu illiꝰ qui ſe fecit:
et reddet illi ſcd̄m iudiciū ſuū. Contra ma=
lū bonum ſtat et contra mortem vita: ſic et cō
tra virum iuſtū peccator: et ſic ituere i omnia
opa altiſſimi. Duo contra duo: et vnum cōtra
vnum. Et ego nouiſſimus euigilaui: et quaſi
qui colligit acinos poſt vindemiatores. In be=
nedictōne dī et ipſe ſperaui: et quaſi qui vinde
miat repleui torculā. Reſpicite qm̄ nō michi
ſoli laboraui: ſed omībꝫ exquirētibꝫ diſcipli=
nam. Audite me magnati et oēs pp̄li: et rec
tores eccleſie auribus p̄cipite. Filio et mulieri
fratri ꝛ amico nō des poteſtatem ſup te i vita
tua: et nō dederis alij poſſeſſionē tuam: ne for=
te peniteat te et depreceris pro illis. Dum ad
huc ſupereſ et aſpiras: non immutabit te om
nis caro. Melius eſt eni vt filij tui te rogent:
q̄ te reſpicere i manus filiorum tuorū. In om
nibus operibus tuis precellens eſto. Ne dede
ris maculam in gloriam tuam. In die conſū
macionis dierum vite tue. et in tempore exi/
tus tui diſtribue hereditatem tuam. Cibaria
et virga et onus aſino: panis et diſciplina et
opus ſeruo. Operatur i diſciplina ꝛ querit re
quieſcere: laxa manus illi et querit libertatē.
Iugum et lorum coruant collum durum: et
ſeruum iclinant operaciones aſſidue. Seruo
maliuolo tortura et compedes: mitte illum in
operacionem ne vacet. Multam enim malici
am docuit ocioſitas. In opera conſtitue eum:
ſic eni condecet illum. Quod ſi non obaudie
rit curua illum compedibus: et nō amplifices
ſuper omnem carnem. Verum ſine iudicō nic
hil facias graue. Si eſt tibi ſeruus bonus: ſit
tibi quaſi aīa tua. Quaſi fratrem ſic eū trac=
ta: quoniam i ſanguine anime eum compara
ſti. Si leſeris illum iniuſte i fugam conuerte=
tur: et ſi extollens diſceſſerit quo queras et i
qua via queras illum neſcis.

¶ Capitulum xxxiiii

Vana ſpes et mendacium inſenſa
to viro: et ſomnia extollunt im=
prudentes. Quaſi qui apprehen=
dit vmbram et perſequitur ven/
tū: ſic et qui attendit ad viſa mendacia. Hoc
ſecundum hoc viſio ſomniorum. Ante faciē
hominis ſimilitudo alterius hominis. Ab im
mundo quid mundabitur? Et a mēdace quid
verum dicetur? Diuinacio erroris et auguria
mendacia et ſomnia male facientium vanitas
eſt. Et ſicut parturientis cor tuum fantaſias
patitur: niſi ab altiſſimo fuerit emiſſa viſitacō
ne dederis in illis cor tuum. Multos eni er=
rare fecerunt ſomnia: et exciderunt ſperantes
i illis. Sine mendacio conſummabitur ver=
bum legis: et ſapiencia i ore fidelis conplana=
bitur. Qui non eſt temptatus quid ſcit? Vir
i multis expertus cogitabit multa: et qui mul
ta didicit enarrabit itellectum. Qui non ē ex
pertus pauca recognoſcit: qui autem i mul=
tis factus eſt: multiplicauit maliciā. Qui tēp
tatus non eſt qualia ſcit? Qui implanatꝰ eſt
abundabit nequicia. Multa vidi enarrando:
et plurimas verborum conſuetudines. Ali=
quociens vſq; ad mortem periclitatus ſū ho/
rum cauſa: et liberatus ſum gracia dei. Spiri/
tus timencium deum queritur: et i reſpectu il/
lius benedicetur. Spes enim illorum in ſal/
uantem illos: et oculi dei i diligentes ſe. Qui

timet dominum nichil trepidabit: et non pa/
uebit quoniã ipſe eſt ſpes eius. Timentis do
minum beata eſt anima eius: ad quem reſpi/
ćit: et qui eſt fortitudo eius. Oculi domini ſu/
per timentes eũ: protector potencie firmamẽ
tum virtutis: tegimen ardoris ⁊ vmbraculuꝫ
meridiani: deprecacio offenſionis. et adiutori/
um caſus: exaltans animam et illuminãs ocu
los: dans ſanitatem ⁊ vitam ⁊ benedictionem
Immolantis ex iniquo oblacio eſt maculata:
et non ſunt beneplacite ſubſannaciones iniu/
ſtorum. Dominus ſolꝰ ſuſtinentibꝫ ſe in via
veritatis et iuſticie. Dona iniquorum non pro/
bat altiſſimꝰ: nec reſpicit in oblacões iniquo
rum: nec in multitudine ſacrificiorum eorum
propiciabitur peccatis. Qui offert ſacrificium
ex ſubſtancia pauperum: quaſi qui victimat fi/
lium i conſpectu patris ſui. Panis egencium
vita pauperũ eſt: qui defraudat illũ hõ ſãgui/
nis eſt. Qui aufert i ſudore panem: quaſi qui
occidit proximum ſuũ. Qui effundit ſangui/
nem et qui fraudem facit mercennario fratres
ſũt. Vnꝰ edificans et vnꝰ deſtruens: quid pro/
deſt illis niſi labor? Vnꝰ orans et vnus male
dicens: cuiꝰ vocẽ exaudiet deꝰ? Qui baptiza/
tur a mortuo et iterum tangit eũ: quid proficit
lauacio illiꝰ? Sic homo q̃ ieiunat i peccatꝭ ſu
is et iterum eadem faciẽs: qd proficit humilian
do ſe? Oracõem illiꝰ quis exaudiet?

Capitulũ xxxv.

Qui conſeruat legẽ: multiplicat
oracionem. Sacrificium ſalutare
eſt attendere mandatis et diſcede
re ab omni iniquitate: et propi/
ciacionẽ libare ſacrificiis ſuper iniuſticias: et
deprecacio pro peccatis. recedere ab iniuſticia.
Retribuet graciam qui offert ſimilaginem: et
qui facit miſericordiam offert ſacrificium. Be
neplacitum eſt domino recedere ab iniquitate
Nõ apparebis ante cõſpectũ dñi vacuꝰ. Hec eni
omnia propter mandatũ dei ſũt. Oblacio iuſti
impinguat altare: et odor ſuauitatꝭ eſt i con
ſpectu altiſſimi. Sacrificiũ iuſti acceptũ eſt: et
memoriã eiꝰ non obliuiſcet dñs. Bono ani
mo gloriam redde deo: et nõ minuas primici/
as manuũ tuarum. In omni dato hylarẽ fac
vultũ tuũ: et i exultacõne ſãctifica decimas tu
as. Da altiſſimo ſcdʒ datũ eiꝰ: et i bono oclõ
adinuẽcõʒ facito manuũ tuarum: quoniam domi
nus retribuẽs eſt. et ſepcies tãto reddet tibi.
Noli offerre munera praua: nõ eni ſuſcipiet illa
Et noli inſpicere ſacrificium iniuſtum: quoniaʒ
dñs eſt iudex: et nõ ẽ apud illũ gloria pſone.
Nõ accipiet dñs pſonã i pauperem: et depcã/
cõem leſi exaudiet. Nõ deſpiciet pces pupilli:
nec viduam. ſi effũdat loquelã gemitꝰ. Nõ/
ne lacrime vidue ad maxillã deſcẽdũt: ⁊ excla
macõ eiꝰ ſuper deducẽtem eas? A maxilla eni
aſcendũt vſqʒ ad celum: et dñs exauditor non
delectabitur i illis. Qui adorat deum i oblecta
cõne ſuſcipietur: et deprecacõ illiꝰ vſqʒ ad nu
bes propinq̃bit. Oracio humiliantꝭ ſe nubes
penetrabit: et donec propinquet nõ cõſolabitur:
et nõ diſcedet donec altiſſimꝰ aſpiciat. Et do
minꝰ nõ elõgabit: ſʒ iudicabit iuſtos et faciet
iudiciũ: et fortiſſimꝰ nõ habebit i illis paciẽ
ciã: vt contribulet dorſũ ipſorum. ⁊ gẽtibꝰ reddet
vindictã: donec tollat plenitudinẽ ſuperborum.
et ſceptra iniquorum contribulet: donec reddat ho
minibꝫ ſcdm actꝰ ſuos: et ſcdm opa ade et ſecũ
dũ preſũpcioẽm illiꝰ: donec iudicet iudicium
plebis ſue: et oblectabit iuſtos miſericordia.

Capitulum xxxvi

Specioſa miſericordia in tempe tri/
bulacionis: quaſi nubes pluuie in
tempore ſiccitatꝭ. Miſerere noſtri
deus omniũ et reſpice nos: ⁊ oſtẽ
de nobis lucem miſeracõnum tuarum: et im/
mitte timorem tuũ ſuper gentes q̃ non exquiſie
rũt te: vt cognoſcãt quia nõ eſt deꝰ niſi tu: vt
enarrẽt magnalia tua. Alleua manũ tuã ſup
gentes alienas: vt videant potenciam tuã. Si
cut enim i conſpectu eorum ſanctificatꝰ es i no
bis: ſic i cõſpectu noſtro magnificaberis i eis:
vt cognoſcãt te. ſicut et nos cognouimꝰ: q
non eſt deꝰ preter te dñe. Innoua ſigna: et im
muta mirabilia. Glorifica manũ: et brachium
dextrũ. Excita furorẽ: et effũde iram. Extolle
aduerſariũ: et afflige inimicũ. Feſtina tẽpus
et memẽto finis: vt enarrẽt mirabilia tua. In
ira flamme deuoretꝰ q̃ ſaluatur: et q̃ peſſimãt
plebem tuã inueniãt perdicionẽ. Cõtere caput
principũ et inimicorum: dicenciũ nõ ẽ aliꝰ preter
nos. Cõgregacõnis tribꝫ iacob: ⁊ cognoſcãt
quia nõ eſt deꝰ niſi tu. vt enarrent magnalia
tua: et hereditabis eos ſicut ab inicio. Miſerere

plebe tue ſuper quam inuocatū eſt nomen tu
um: et iſrl' quē coequaſti p̄mogenito tuo Mi
ſerere ciuitati ſanctificacōis tue ihrlin: ciuitati
requiei tue Reple ſyon i enarrabilib' v̄tutibus
tuis: et glia tua populū tuū. Da teſtimoniū
q: ab inicō creature tue ſūt: et ſuſcita p̄dicacōes
q̄s locuti ſūt i noie tuo ꝓphe p̄ores. Da mer
cedē dñe ſuſtinētib' te vt ꝓphe tui fideles in
ueniāt: et exaudi orōes ſuoꝝ tuoꝝ. Scdm
bndictōꝫ aarō da ꝑplō tuo ꝛ dirige nos i viaꝫ
iuſticie: vt ſciāt oēs q̄ habitāt terraꝫ: q: tu es
de' ꝯſpector ſeculoꝝ. Omēꝫ eſcā manduca
bit venter: et ē cibo cibo melior. Fauces contin
gūt cibū fere: et cor ïſeſatū v̄ba mēdacia Cō
ꝑuū dabit triſticiā: et hō perit' reſiſtet illi Oēꝫ
maſculū excipiet mulier: et ē filia melior filie.
Spēs mulieꝝ exhilarat faciē viri ſui: et ſuper
oēꝫ ꝯcupiſcēciaꝫ hoīs ſuperducet deſideriū. Si
ē ligua curacōis et mitigacōis ꝛ miſericordie:
non ē vir illi' ſcdm filios hoīm. Qui poſſidet
mulierē bonā ichoat poſſeſſioꝫ: adiutoriū ſcdm
illū ē: et colūna vt requies Vbi nō ē ſepis diripi
et' poſſeſſio: et vbi n̄ ē mulier igemiſcit egēs
Cui credit q̄ n̄ habet nidū: Et deflectēs vbi
cūq: obſcurauerit: q̄ſi ſuccīnct' latro exiliens
d ciuitate i ciuitatē.

Ca' xxxvii

Omnis amicus dicet: et ego amici
ciaꝫ copulaui: ſꝫ ē amicus ſolo noie
amicus. Nōne triſticia ineſt vſq:
ad mortem: Sodalis aūt et ami
cus ad inimiciciam ꝯuertent'. O preſumpcō
nequiſſima: vnde creata es cooperire aridam
malicia et doloſitate illi': Sodal' amico cio/
cūdabit' i oblectacōnib': et i tpe tribulacōis
aduerſari' erit. Sodal' amico ꝯdolet cauſa ven
tris: et cōtr hoſtē accipiet ſcutū. Nō obliuiſca
ris amici tui i aio tuo: et n̄ immemor ſis illi' i opi
b' tuis Noli ꝯſiliari cū ſocero tuo: et a zelātī
bus te abſcōde ꝯſiliū. Ois ꝯſiliari' ꝑdit ꝯſi
liū: ſꝫ ē ꝯſiliari' i ſemetipo. A cōſiliario ſerua
aiaꝫ tuā. Pri' ſcito q̄ ſit illi' neceſſitas: et ip
ſe eni aio ſuo cogitabit. Ne forte mittat ſudē
i terrā: ꝛ dicat tibi bona ē via tua: et ſtet ecōtra
videre quid tibi eueniat. Cū viro irreligio
ſo tracta de ſanctitate: et cū iniuſto de iuſticia:
et cū muliere de his que emulat'. Cū timido
d bello: cū negociatore d traiectōne. Cū emp
tore d vēdicōe: cū viro liuido de gr̄ciis agēdis
Cū impijs de pietate: cū ihoneſto d honeſta
te. Cū opario agrario de omni ope: cū opario
annuali d ꝯſumacōne anni: cū ſeruo pigro d
multa opacōne. Non attendas his in omi ꝯ
ſilio Sꝫ cū viro ſancto aſſidu' eſto: quēcūq:
cogn ouerꝭ obſeruantē timorē dei: cui' aia ē
ſcdm aiaꝫ tuaꝫ. Quicūq: titubauerit i tenebrꝭ
nō ꝯdolebit tibi: et cor boni cōſilij ſtatuet tecū
Nō ē eni tibi aliud pl' illo. Anima viri ſācti
enūciat aliquādo vera: q̄ ſepē circūſpectores
ſedētes i excelſo ad ſpeculādū. Et i his om
nib' depcare altiſſimū: vt dirigat i veritate vi/
am tuā. Ante oia opa v̄bū verax p̄cedat te: ꝛ
ante oēꝫ actū ꝯſiliū ſtabile. Verbū neq̄ imu/
tabit cor: ex q̄ ꝗtuor oriūt': bonū ꝛ ma
lū vita ꝛ mors: et dñatrix illoꝝ ē aſſidua lig
ua. Vir perit' mltos erudiet ꝛ aie ſue ſuauis ē
Qui ſophiſtice loq̄t' odibil' ē: omi re defrau
dabit'. Nō ē eni illi data a dño gr̄a: omi eni
ſapiēcia defraudat' ē. Eſt ſapiēs aie ſue ſapi
ens: et fruct' ſēſus illi' fideles ſūt. Vir ſapi/
ens iplebit' bndictōib': et vidētes illū lauda
būt. Vita viri i numero dieꝝ: dies aūt iſrl' i/
numerabiles ſūt. Sapiēs in ꝑplō hereditabit
honorē: et nomē illi' erit viuēs ieternū. Fili i
vita tua tēpta aiaꝫ tuam: et ſi fuerit neq̄ n̄ des
illi poteſtatē. Nō eni oia oib' expediūt: ꝛ nō
omni aie oīne gen' placet. Noli auid' eſſe
i omni epulacōne: et nō te effūdas ſup omnē
eſcā. In multꝭ eni eſcis erit ifirmitas: et aui/
ditas appropiq̄bit vſq: ad colerā. Propt' cra
pulā multi obierꝭ: q̄ aūt abſtinēs ē adiciet vi
tam

Capitulū xxxviii

Honora medicū propter neceſſita
tē: eteni creauit altiſſimus: A dō
eſt enim ois medela: et a rege ac
cipiet donacōnem. Diſciplina me
dici exaltabit caput illius: et in cōſpectu mag
natoꝝ collaudabit'. Altiſſimus creauit d ter
ra medicinam: et vir prudens nō abhorebit il
lam. Nonne a ligno indulcata eſt aqua ama
ra: Ad agnicōꝫ hoīm v̄tus illoꝝ: et dedit ho
mib' ſciēciā altiſſim': honorari i mirabilib' ſu
is. In his curās mitigabit dolorē: ꝛ vngēta
ri' faciet pigm̄ta ſuauitatꝭ: et vnctiōes ꝯficiet
ſanitatꝭ: et non conſummabuntur opera ei'.
Pax enim dei ſuper faciem terre. Fili in tua i
firmitate nō deſpicias teipſū: ſed ora dominū

et ipſe curabit te. Auerte a delicto: et dirige ma
nꝰ: et ab omi delicto mūda cor tuū. Da ſuaui
tatē ⁊ memoriā ſimilaginis. et impingua ob/
lacōē: et da locū medico. etenī illū dñs crea
uit: et nō diſcedat a te: q2 opa eiꝰ ſūt neceſſa
ria. Eſt enī tēpꝰ qñ i manibꝫ illoꝝ icurras:
ipſi vero dñm deprecabūtᷣ vt dirigat requiē eo
rū. et ſanitatē ꝓpter cōuerſacōē illoꝝ. Qui de
linquit i cōſpectu eiꝰ q fecit eū: icidet i manꝰ me
dici. Fili in mortuū ꝓduc lacrimas. et quaſi
dira paſſus incipe plorare: et ſcdm iudiciū con
tege corpꝰ illius: et nō deſpicias ſepulturā illi
us. Propt delaturā aūt amare fer luctū illiꝰ
vno die: et cōſolare ꝓpter triſticiā: et fac luctū
ſcdm meritū eiꝰ vno die vel duobꝫ ꝓpter de/
tractōē. A triſticia enī feſtinat mors. ⁊ coope
riet virtutē: et triſticia cordis flectit ceruicē. In
abductōe ꝑmanet triſticia: et ſubſtancia inopis
ſcdm cor eiꝰ. Nō dederis i triſticia cor tuū: ſ; re
pelle eā a te: ⁊ memēto nouiſſimoꝝ. Noli ob
liuiſci neq; enī ē cōuerſio: et huic nichil ꝓderis:
et teipſū peſſimabis Memor eſto iudicii mei: ſic
enī erit et tuū. Michi heri: et tibi hodie. In re
quiē mortui requieſcere fac memoriā eiꝰ: et cōſo
lare illū i exitu ſpūs ſui. Sapiēciam ſcribe i tē
pore vacuitatis: et q minoratᷣ actu ſapiēciā ꝑci
piet: q2 ſapiēcia replebitᷣ Qui tenet aratrū: et
q gloriatᷣ i iaculo. ſtimulo boues agitat: ⁊ cō
uerſatᷣ i opibꝫ eoꝝ: et narracō eiꝰ i filiis tau
roꝝ. Cor ſuū dabit aduerſādos ſulcos: ⁊ vi
gilia eiꝰ in ſagina vaccaꝝ. Sicut ois faber ⁊
architectꝰ qui noctē tamq̄ diē tranſigit: qui
ſculpit ſignacula ſculptilia: et aſſiduitas eiꝰ
variat picturā. Cor ſuū dabit in ſimilitudinē
picture: ⁊ vigilia ſua ꝑficiet opꝰ Sic faber fer
rariꝰ ſedēs iuxta incudē: et cōſiderās opꝰ ferri
Vapor ignis vret carnes eiꝰ: ⁊ i calore forna/
cis cōcertatᷣ. Vox mallei innouat aurē eiꝰ: ⁊ cō
tra ſilitudinē vaſis oculꝰ eiꝰ. Cor ſuū dabit i
cōſummacōē operꝝ: et vigilia ſua ornabit imꝑ
fectōē. Sic figulꝰ ſedēs ad opꝰ ſuū cōuertēs
pedibꝫ ſuis rotā: q i ſollicitudine poſitus eſt ſēp
ꝓpt opꝰ ſuū: et innumera ē ois operacō eiꝰ. In
brachio ſuo formabit lutū: et ante pedes ſuos
curuabit virtutē ſuā. Cor ſuū dabit vt cōſūmet
linicōē: et vigilia ſua mūdabit fornacē. Oēs
hii i manibꝫ ſuis ſperauerūt: ⁊ vnuſquiſq; in arte
ſua ſapiēs ē. Sine hiis oibꝫ nō edificatᷣ ciui/
tas: et nō īhabitabūt. nec ābulabūt: et i eccle/
ſiā nō trāſilient. Sup ſellā iudicis nō ſedebūt: ⁊ te
ſtamētū iudicii nō itelligēt: neq; palā facient iudi
ciū ⁊ diſciplinā: ⁊ i parabolis nō iuenient: ſ; crea/
turā eui cōfirmabūt: ⁊ deprecacō illoꝝ i opacōe
artis: accomodātes aīaz ſuā. ⁊ cōquirentes i le/
ge altiſſimi.

Capitulū xxxix

Sapiēciā omniū antiquoꝝ exquiret
ſapiēs: et i ꝓphetis vacabit. Nar
racōē virorū nominatoꝝ conſer
uabit: et in verſucias parabolaꝝ ſi
mul introibit. Occulta ꝓuerbioꝝ exquiret: et
in abſconditis parabolaꝝ conuerſabitᷣ In me
dio magnatoꝝ miniſtrabit: et in cōſpectu ꝑ
ſidis apparebit: et i terram alienigenaꝝ gen
ciū trāſiet. Bona enim ⁊ mala: in oibꝫ temp/
tabit. Cor ſuū tradet ad vigilandū diluculo
ad dñm q fecit illū: ⁊ i cōſpectu altiſſimi depca
bitᷣ. Aperiet os ſuū i orōe: et ꝓ delictis ſuis de
precabitᷣ. Si enim dominꝰ magnus voluerit
ſpiritu intelligēcie replebit illum: et ipſe tamq̄
imbres mittet eloquia ſapiencie ſue: et i orōe
confitebitᷣ domino. Et ipſe diriget cōſiliū eiꝰ
et diſciplinaz: et i abſconditis ſuis cōſiliabitur
Ipſe palam faciet diſciplinā doctrine ſue: et i
lege teſtamēti dñi gloriabitur. Collaudabūt
multi ſapienciaz eius: et vſq; i ſeculū nō dele
bitur. Non recedet memoria eius: et nomē ei
us requiretᷣ a generacōe in generacōnez. Sa
pienciam eius enarrabūt gentes: et laudem ei
us enūciabit eccleſia. Si ꝑmanſerit nomē eius
derelinquet plus q̄ mille: et ſi requieuerit ꝓ
derit illi. Adhuc cōſiliabor vt enarrē: vt furo/
re enim repletus ſū. In voce dicit Obaudite
me diuini fructus: ⁊ quaſi roſa plantata ſup
riuos aquarū fructificate. Quaſi libanꝰ odo/
rem ſuauitatis habete. Florete flores: quaſi li
lium ⁊ date odorem: et frondete in graciam. ⁊
collaudate canticū: et benedicite dominū i opi
bus ſuis. Date nomini eius magnificēciaz: et
confitemini illi i voce labioꝝ veſtroꝝ. et i cā
ticis labioꝝ ⁊ citharis: et ſic dicetis in confeſſi
one: opa domini vniūſa bona valde. In verbo
enim eius ſtetit aqua ſicut cōgeries: et in ſer
mone oris illiꝰ ſicut exceptoria aquaꝝ: quo
niam in ꝓcepto ipſius placor fit: ⁊ nō ē mino
racio in ſalute ipſius. Opera oīs carnis co
rā illo: et nō ē quicq̄ abſcōditū ab ocul' eius.

a ſeculo vſqꝫ i ſeculū reſpiat: et nichil ē mi
rabile i ɔſpectu eiꝰ. Nō ē dicere. qd ē h aut qd
ē illud: oīa eni i tpe ſuo querēt. Bñdictō il
liꝰ qͣſi fluuꝰ inūdabit: et quō cataclîſmꝰ ari
dā inebriauit: ſic ira ipſiꝰ gentes q̄ nō exq̄ſie
rūt eū hereditabit. Quō ɔuertit aq̄s i ſiccitā
tē ⁊ ſiccata ē terra. et vie illiꝰ vīs illoꝝ dire
te ſūt: ſic peccatoribꝰ offēſiōes i ira eiꝰ. Bona
bonis creata ſūt ab inicō: ſic neq̄ſſimis bona ⁊
mala. Iniciū neceſſarie rei vite hoim. aq̄. ig
nis. et ferrū: ſal. lac. et panis ſimilagineꝰ: et
mel. et botrus vue. et oleū. et veſtimētū. Hec
oīa ſanctis i bona: ſic et impijs ⁊ peccatoribꝰ i
mala ɔuertent. Sūt ſpūs q̄ ad vindictā cre
ati ſūt: et i furore ſuo ɔfirmauerūt tormenta
ſua. Et i tpe ɔſūmacōis effūdēt virtutē: et fu
rorem eiꝰ q̄ fecit illos ɔfūdent. Ignis. gran
do. fames. et mors: oīa hec ad vindictā crea
ta ſūt. Beſtiarū dētes. et ſcorpij. et ſpentes:
et rūphea vindicās i exterminiū ipios. In mā
datis eiꝰ epulabūt: et ſup terrā i neceſſitate
ꝑparabūt: ⁊ i tpibꝰ ſuis ñ ꝑterīt vbū. Prop
terea ab inicio ɔfirmatꝰ ſū. et ɔſiliatꝰ ſū. et co
gitaui: et ſcripta dimiſi. Oīa opa dñi bona: ⁊
oē opꝰ hora ſua ſubmiſtrabit. Nō ē dicere:
h illo nequꝰ ē: oīa eni i tpe ſuo ɔprobabūt.
Et nūc i omi corde ⁊ ore collaudate: et bñdici
te nomē dñi

¶ Capitulū xxx.

Occupacio magna creata eſt om
nibꝰ hominibꝰ: et iugū graue ſuper
filios adam a die exitꝰ de ventre
matris eoꝝ. vſqꝫ i diem ſepultu
re i matrem omniū. Cogitacōes eoꝝ ⁊ timo
res cordis: adinuencio expectacōis. et dies fi
nicōis: reſidentes ſuper ſedem glorioſā. vſqꝫ
ad humiliatū i terram et cinerem: ab eo q̄ vti
tur iacincto et portat coronaꝫ. vſqꝫ ad eum q̄
operitur lino crudo: furor. zelus. tumultꝰ. fluc
tuacō. et timor mortis: iracūdia ꝑſeuerās. ⁊ cō
tēcio: et i tpe refectōis i cubili ſōnꝰ noctis im
mutat ſcienciā eiꝰ. Modicū aūt tamq̄ nichil
in requie: et ab eo i ſōnis q̄ſi i die reſpectus.
Cōturbatꝰ ē i viſu cordis ſui: tamq̄ q̄ euaſerit
i die belli. In tpe ſalutis ſue exſurrexit. et ad
mirās ad nullū timorem. cum omni carne ab
homine vſqꝫ ad pecus: et ſup peccatores ſep
tuplū. Ad hec mors ſanguis. contēcio. et rū
phea: oppreſſiones. fames. et contricō. et fla
gella. Sup iniq̄s creata ſūt h oīa: et ꝑpter il
los factꝰ eſt cathacliſmꝰ. Oīa eni que de ter
ra ſūt i terram ɔuertent: et aque oms i mare
ɔuertentur. Omne munus et iniquitas dele
bitur: et fides in ſeculum ſtabit. Subſtancie
iniuſtorum ſicut fluuꝰ ſiccabunt: et ſicut to
nitruum magnum i pluuia ꝑſonabit. In ape
riendo manꝰ ſuas letabitur: ſic preuaricato
res i conſummacōne tabeſcent. Nepotes im
piorum non multiplicabūt ramos: et radices
immunde ſuper cacumen petre ſonant. Super
omnem aquam viriditas: et ad oram flumi
nis. ante omne fenum euelletur. Gracia ſicut
paradiſus i benedictōibꝰ: et miſericordia i ſe
culo ꝑmanet. Vita ſibi opari ſufficiētis ɔdul
cabitur: et i ea inuenies theſaurū. Edificacō ciui
tatis ɔfirmabit nomen: et ſuper hanc mulier
immaculata computabitur. Vinum ⁊ muſica
letificant cor: ⁊ ſuper vtrumqꝫ dilectō ſapien
cie. Tibie ⁊ pſalterium ſuauem faciunt melo
diam: et ſuper vtrumqꝫ lingua ſuauis. Gra
ciā ⁊ ſpeciē deſiderabit oculꝰ tuꝰ: et ſuper hoc
virides ſaciones. Amicus ⁊ ſodal' i tempe cō
uenientes: et ſuper vtroſqꝫ mulier cum viro.
Fratres i adiutorium i tempore tribulacōnis:
et ſuper eos miſericordia liberabit. Aurū ⁊ ar
gentum cōſtitucio pedium: et ſuper vtrumqꝫ
conſilium beneplacitum. Facultates ⁊ virtu
tes exaltant cor: ⁊ ſup hec timor dñi. Nō eſt
in timore dñi minoracō: ⁊ nō ē i eo iquirere ad
iutoriū. Timor dñi ſicut paradiſus benedictō
nis: et ſup omnem gloriaꝫ operuerūt illū. Fi
li i tpe vite tue ne idigeas. Meliꝰ eſt eni mo
ri q̄ꝫ idigere. Vir reſpiciēs i menſam alienam:
non eſt vita eiꝰ i cogitacōne victꝰ. Alit enim
aiaꝫ ſuā cibis alienis. Vir aūt diſciplinatus et
eruditus cuſtodiet ſe. In ore imprudētis ɔdul
cabitur inopia: et i ventre eiꝰ ignis ardebit

¶ Capitulū xxxi

O Mors q̄ꝫ amara eſt memoria tua
homini pacē habēti i ſubſtancijs
ſuis: viro q̄eto. ⁊ cuiꝰ vie directe
ſūt i omībꝰ: et adhuc valenti acci
pere cibū. O mors. bonū ē iudiciū tuū hoi idi
gēti. et q̄ minoratꝰ viribꝰ: defecto etate. et cui
de oībꝰ cura ē: ⁊ incredibili q̄ ꝑdit ſapiaꝫ. Noli
metuē iudiciū mortis. Memēto q̄ ante te fuerīt: ⁊
q̄ ſupuētura ſūt tibi h iudiciū a dño oī carni: ⁊

q̄ ſupuenie̅t tibi i bn̄placito altiſſimi: ſiue dece̅
ſiue centū ſiue mille anni. Nō ē en̄ in inferno
accuſacio vite. Filij abominacōnū ſūt filij pec
catoꝝ: et qui ꝯuerſant̄ ſecus domos impio-
rū peccatoꝝ. periet hereditas: ⁊ cū ſemie illo
rū aſſiduitas opprobrij. De p̄re ipio q̄rūt̄ fi
lij: q̄m ꝓpter illū ſūt i opprobrio. Ve vob̄ viri
impij: q̄ dereliquiſtis legē dn̄i altiſſimi. Et ſi
nati fuerit̄ i maledictōe naſcemi: et ſi mortui
fuerit̄: i maledictōe erit pars veſtra. Omnia q̄
de terra ſūt i terrā ꝯuertent̄: ſic impij a male/
dicto i ꝑdicōē. Luct⁹ hominum i corpore ipo
rū: nomē aūt ipioꝝ delebit̄. Curā habe de
bono nomine. hoc eni magis ꝑmanebit tibi:
q̄̄ mille theſauri magni et p̄cioſi. Bone vite
numer⁹ dierū: bonū aūt nomen ꝑmanebit in
euū. Diſciplinā i pace ꝯſuate filij. Sapiēcia
eni abſcōdita ⁊ theſaur⁹ inuiſus: q̄ vtilitas i v/
triſq̄ꝫ. Melior ē hō q̄ abſcōdit ſtulticiā ſuam:
q̄̄ hō q̄ abſcōdit ſapiēciā ſuā. Verūtamē reu/
ſemini in his. q̄ ꝓcedūt de ore meo. Nō ē eni
bonū omē irreuerēciā obſuare: ⁊ nō oia oibꝫ
bene placēt i fide. Erubeſcite a p̄re ⁊ a m̄re de
fornicacōe. et a p̄ſidēte ⁊ a potēte de mēdacio:
a p̄ncipe ⁊ a iudice d̄ delicto: a ſinagoga ⁊ ple
be de iniq̄tate: a ſocio et amico de iniuſticia. de
loco i quo habitas de furto: de veritate dei ⁊ te
ſtamento: d̄ diſcubitu i panibꝫ. et ab obfuſca
cōne dati ⁊ accepti: a ſalutantibꝫ d̄ ſilencio: a
r̄ſpectu mulieris fornicarie. ⁊ ab auerſiōe vul
tus cognati. Ne auertas faciē a ꝓximo tuo: et
ab auferendo ꝑtē. et nō r̄ſtituēdo. Ne r̄ſpicias
mulierē alieni viri: ⁊ ne ſcruter̄ ancillam ei⁹:
neq̄ꝫ ſteter̄ ad lectū ei⁹. Caue ab aicis d̄ ſer
monibꝫ improperij: et cū dederis ne improperes

Capitulum xxxxij

Non duplices ſermonē audit⁹ de
reuelacōne ſmonis abſconditi. ⁊
eris vere ſine ꝯfuſione: et inuenies
grām in ꝯſpectu omnium homi-
num. Ne pro his omnibꝫ confundar̄: et ne
accipias perſonam vt delinquas. De lege al
tiſſimi ⁊ teſtamento. ⁊ de iudicio iuſtificare im
pium: de verbo ſocioꝝ ⁊ viatoꝝ. et de dacio
ne hereditat̄ amicoꝝ: de equalitate ſtatere
et ponderū. de acquiſicōne multoꝝ ⁊ pauco/
rū: de corrupcōne empcōis ⁊ negociatoꝝ. ⁊ d̄
multa diſciplia filioꝝ: et ſuo peſſimo latus
ſāguināre. Sup mulierē neq̄̄. bonū ē ſignum
Vbi man⁹ multe ſūt claude: et q̄dc̄iq̄ꝫ trades
numera et appende: datū vero ⁊ acceptū omne
deſcribe. De diſciplia inſēſati et fatui. et d̄ ſeni-
oribꝫ q̄ iudicant̄ ab adoleſcentibꝫ: ⁊ eris erudi
tus in omnibꝫ: et ꝓbabil̄ in conſpectu omni
um virorum. Filia patris abſcondita eſt: vi/
gilia et ſollicitudo ei⁹ aufert ſomnū: ne forte i
adoleſcēcia ſua adultera efficiatur. et cum viro
commorata odibilis fiat: nequando polluat̄
in virginitate ſua. et in paternis ſuis graui/
da inueniatur: ne forte cum viro commorata
tranſgrediatur: aut certe ſteril̄ efficiat̄. Sup
filiam luxurioſam confirma cuſtodiā: ne q̄n
do faciat te in opprobriū venire inimicis. a de
tractōne in ciuitate et abiectōne pleb̄: et con
fundat te in multitudine populi. Omni homi
ni noli intendere in ſpecie: et in medio mulierū
noli commorari. De veſtimentis enim proce-
dit tinea: et a͛ muliere iniquitas viri. Melior ē
eni iniquitas viri q̄̄ benefaciens mulier: et mu
lier confundens in opprobriū. Memor ero igi
tur operum domini: et q̄ vidi annunciabo. In
ſmonib⁹ dn̄i opa ei⁹. Sol illuminās ꝑ omia
reſpexit: et glia dn̄i plenum eſt opus ei⁹. Nō
ne dn̄s fecit ſanctos enarrare omnia mirabilia
ſua: q̄ cōfirmauit dn̄s omnipotens ſtabiliri in
glia ſua. Abiſſum ⁊ cor hoim inueſtigauit: ⁊ i
aſtucia eoꝝ excogitauit. Cognouit eni do-
min⁹ oēꝫ ſciēciā. et inſpexit i ſignū eui: annūcias
q̄ p̄terierūt ⁊ q̄ ſupuētura ſūt: reuelās veſtigia
occultoꝝ. Nō p̄terit illū ois cogitat⁹: et non
abſcōdit ſe ab eo vll⁹ ſmo. Magnalia ſapi
encie ſue decorauit. q̄ ē ante ſeculū ⁊ vſq̄ꝫ i ſe
culū: neq̄ꝫ adiectū ē neq̄ꝫ minuet̄: et nō eget
alicui⁹ ꝯſilio. Quā deſiderabilia oia opa eius:
et tamq̄̄ ſcintilla q̄ ē ꝯſiderare. Oia h̄ viuūt ⁊
manēt i ſeculū: et i omi neceſſitate oia obedi-
unt ei. Omnia duplicia: vnū contra vnū: et non
fecit q̄cq̄̄ deeſſe. Vniuſcuiuſq̄ꝫ ꝯfirmabit bo
na. Et quis ſaciabit̄ videns gliam ei⁹.

Capitulum xxxxiij

Altitudinis firmamentum. pul
critudo eius: ſpecies celi in vi-
ſione glorie. Sol in aſpectu
annuncians in exitu: vas ad-
mirabile. opus excelſi. In me
ridiano exurit terram: et in conſpectu ardoris

cius qͥs poterit ſuſtinere? Fornacem cuſtodi-
ens i opib⁹ ardoris: tripliciter ſol exurens mō-
tes: radios igneos exſufflans: et refulgēs ra-
diis ſuis obcecat oculos. Magn⁹ dn̄s qui fe-
cit illū: et i ſermonib⁹ ei⁹ feſtinauit iter. Et lu-
na i oīb⁹ in tpe ſuo: oſtēſio tpis ⁊ ſignū eui.
A luna ſignū diei feſti: luminare qḋ minui-
tur i ɔſūmacōe. Mēſis ſcḋm nomē ei⁹ eſt:
creſcēs mirabilit̄ i ɔſūmacōē. Vas caſtrorum
i excelſ: i firmamēto celi r̄ſplēdēs glōſe. Spe-
cies celi glīa ſtellarū: mūdū illumināns i excel-
ſis dn̄s. In vcb̄ ſcī ſtabūt ad iudiciū: et nō
deficiēt i vigiliis ſuis. Vide arcū: et bn̄dic eū
q̄ fecit illū. Valde ſpecioſus ē i ſplendore ſuo
Gyrauit celū i circuitu glorie ſue: man⁹ excel-
ſi aperuerūt illū. Imperio ſuo accelerauit ni-
uē: et accelerat coruſcacōnes emittere iudicij
ſui. Propterea apti ſūt theſauri: et euolaue-
rūt nebule ſicut aues. In magnitudīe ſua po-
ſuit nubes: et confracti ſūt lapides grādinis.
In ɔſpectu ei⁹ cōmouebūt̄ mōtes: et i volū-
tate ei⁹ aſpirauit notbus. Vox tonitrui ei⁹ v̄-
berauit terrā: tēpeſtas aqlonis ⁊ congregacō
ſpūs: et ſic auis deponēs ad ſedēdū aſpergit
niuem: et ſic locuſta demergēs deſcēſus eius
Pulcritudinē candor̄ ei⁹ āmirabit̄ ocul⁹: et
ſup imbrē ei⁹ expaueſcit cor. Gelu ſic ſalē ef-
fūdet ſup terrā: et dū gelauerit fiet tāq̄ cacu-
mia tribuli. Frigid⁹ vēt⁹ aqlo flauit: et ge-
lauit criſtall⁹ ab aq̄. Sup oēꝫ ɔgregacōꝫ aq̄-
rū requieſcet: et ſic loricā iduet ſe aq̄s. Et deuo-
rabit mōtes ⁊ exuret deſertū: et extīguet viri-
de ſic ignē. Medicina oim i feſtinacōe nebule:
et ros obuiās ab ardore veniēti humilē effi-
ciet eū. In ſmone ei⁹ ſiluit vēt⁹: et cogitacōe
ſua placauit abiſſum: et plātauit illū dn̄s ihe-
ſus. Qui nauigāt mare enarrāt picula ei⁹: et
audiētes aurib⁹ noſtris āmirabim̄. Illic pcla-
ra ⁊ mirabilia varia beſtiarū genera ⁊ oim pe-
coꝝ: ⁊ creatura beluarū. Propt̄ ipſū ɔfirma-
tus ē itiner̄ finis: ⁊ i ſmone ei⁹ ɔpoſita ſunt
oīa. Multa dicem⁹ ⁊ deficiem⁹ verb: ɔſūma-
cio aūt ſmonū: ipē ē i oib⁹. Gloriātes ad qḋ
valebim⁹? Ipſe eni oīpotēs ſup oīa opera
ſua. Terribil̄ dn̄s ⁊ magn⁹ vehemēt̄: ⁊ mira-
bil̄ potēcia ipſi⁹. Glorificātes dn̄m qn̄tūcūq̄
potuerit̄ ſupualebit adhuc: et āmirabil̄ mag-
nificēcia ei⁹. Bn̄dicētes dn̄m exaltate illū qn̄-
tū poteſtis: maior ē eni oī laude. Exaltātes
eū r̄plemini vtute. Ne laboretis: n̄ eni ɔphende-
tis. Quis videbit eū ſic ē ab inicio? Multa ab-
ſcōdita ſūt maiora hijs. Pauca eni vidimus
opū ei⁹. Oia aūt dn̄s fecit: et pie agētib⁹ de-
dit ſapiēciam

Ca⁰ xxxxiiij

Laudem⁹ viros glorioſos ⁊ parē-
tes noſtros i generacōe ſua. Mul-
tam gloriam fecit domin⁹ mag-
nificēcia ſua a ſeculo. Dominan-
tes in poteſtatib⁹ ſuis: homines magni virtu-
te et prudencia ſua prediti: nunciātes in ꝓphe-
tis dignitatem ꝓphetarum ⁊ imperantes in p̄-
ſenti populo: et vtute prudencie popul̄ ſctiſſi-
ma vba. In puericia ſua requirentes modos
muſicos: ⁊ narrantes carmina ſcripturarū. Ho-
mines diuites i virtute: pulcritudinis ſtudiū
habentes: pacificātes i domib⁹ ſuis. Oēs iſti i
generacōib⁹ gent̄ ſue gloriam adepti ſūt: ⁊
i dieb⁹ ſuis habent̄ i laudib⁹. Qui de ill̄ nati
ſunt: reliquerūt nomē narrādi laudes eorum.
Et ſūt quoꝝ nō eſt memoria. Perierūt qua-
ſi q̄ nō fuerint: et nati ſūt quaſi non nati: et fi-
lij ipoꝝ cū ipſis. Sꝫ illi viri miſericordie ſūt:
quoꝝ pietates nō defecerūt. Cū ſemine eo-
rū pmanēt bona: hereditas ſancta nepotes eo-
rū. Et in teſtamentis ſtetit ſemen eoꝝ: et fi-
lij eoꝝ propter illos vſq̄ in eternū manēt.
Semen eoꝝ ⁊ gloria eoꝝ nō derelinquetur.
Corpa ipſoꝝ i pace ſepulta ſūt: et nomē eo-
rum viuet i generacōꝫ ⁊ generacōꝫ. Sapienci-
am ipſoꝝ narrent populi: et laudem eorum
nunciet eccleſia. Enoch placuit deo: et trāſla-
tus eſt i paradiſum vt det gentib⁹ ſapienciaꝫ.
Noe inuent⁹ eſt perfect⁹ iuſt⁹: et i tempe ira-
cūdie fact⁹ eſt recōciliacio. Ideo dimiſſum ē
reliquū terre: cū factū eſt diluuiū. Teſtamē-
ta ſeculi poſita ſūt apud illū: ne deleri poſſit
diluuio ois caro. Abrahā magn⁹ pater mul-
titudinis gencū: ⁊ nō eſt iuent⁹ ſimilis illi in
gloria. Qui ɔſeruauit legem excelſi: et fuit i
teſtamēto cū illo. In carne eius ſtare fecit te-
ſtamētū: et i tēptacōe iuent⁹ ē fidel̄. Ideo iu-
reiurando dedit illi gloriā i gente ſua: creſce-
re illū quaſi terre cumulū ⁊ vt ſtellas exalta-
re ſemen eius: et hereditare illos a mari vſq̄
ad mare: et a flumine vſq̄ ad terminos ter-
re. Et yſaac fecit eodē modo: ꝓpter abraham

patrem eiꝰ. Benedictionem omnium gentiū
dedit illi dominꝰ: et teſtamētū ſuū confirma/
uit ſuper caput iacob. Agnouit eum in bene/
dictōnibꝫ ſuis: et dedit illi hereditatem: et di=
uiſit illi partem i tribubꝫ duodecim. Et ↄſer/
uauit illi homines miſericordie: inuenientes grā
ciam i cōſpectu omnis car nis.

Capitulū xxxxv

Dilectꝰ deo ⁊ hominibꝫ moyſes: cu
ius memoria i benedictōe eſt. Si
milem illū fecit i gloria ſctoꝝ:
et magnificauit eum i timore ini
micoꝝ: et i v̄bis ſuis mōſtra placauit. Glo
rificauit illum in conſpectu regum: et iuſſit illi
corā populo ſuo: ⁊ oſtēdit illi gloriā ſuā. In
fide ⁊ lenitate ipſiꝰ ſctū fecit illū: et elegit eū
ex oi carne. Audiuit eni eū ⁊ vocē ipſiꝰ: et in
duxit illū in nubē. Et dedit illi cor ad p̄cepta
et legē vite ⁊ diſcipline: docere iacob teſtamē/
tū ſuū: et iudicia ſua iſrl'. Excelſū fecit aaron
frēꝫ ſuū: et ſimilē ſibi d̄ tribu leui. Statuit il
li teſtamētū etnū: et dedit illi ſacerdociū gen=
tis: et beatificauit illū i glia. Et circūcīxit eū
zona iuſticie: et induit eū ſtolā glie: et corona=
uit eū i vaſ̄ v̄tutꝭ. Circūpedes ⁊ femoralia et
humerale poſuit ei: et cīxit illū tinnabulis au
reis plimis i giro: dare ſonitū i iceſſu ſuo: audi
tū facere ſonitū i tēplo i memoriā filijs gentis
ſue. Stola ſcta auro ⁊ iacincto ⁊ purpura o=
pꝰ textile viri ſapiētꝭ iudicio ⁊ veritate prediti
Torto cocco opꝰ artificis. gēmis precioſis fi
guratis. i ligatura auri. ⁊ ope lapidarij ſculp
tis i memoriā: ſcd̄m numeꝝ tribuū iſrl'. Co=
rona aurea ſup mitrā eiꝰ expſſa ſigno ſctita
tis: gloria honorꝭ ⁊ opꝰ v̄tutis: deſiderio ocu
loꝝ ornata. Sic pulcra ante ip̄m nō fuerūt
talia: vſqꝫ ad origenem. Nō eſt inducꝰ illa
al enigena aliqs: ſed tantum filij ipſiꝰ ſoli et
nepotes eiꝰ p omne tempꝰ. Sacrificia ipſius
conſūmata ſunt igni quottidie. Compleuit
moyſes manꝰ eiꝰ: et vnxit illū oleo ſcto. Fac
tū eſt illi in teſtamētū eternū ⁊ ſemini eius ſi
cut dies celi: fungi ſacerdocio ⁊ habere laudē:
et glorificare populū ſuum in nomie ſuo. Ip
ſum elegit ab omni viuente: offerre ſacrificiū
um deo. incenſum ⁊ bonum odorem: i memo
riam placare p ꝓplō ſuo. Et dedit illi i p̄cep/
tis ſuis poteſtatem: in teſtamētis iudiciorum
docere iacob teſtimoīa: et i lege ſua lucē dare
iſrl'. Quia ↄ̄ illū ſteterūt alieni: et ꝓpter iui=
diā circūdederūt illū hoies i deſto q̄ erāt cū da
than. et abiron: et ↄgregacio chore i iracūdia.
Vidit dn̄s deꝰ et nō placuit illi: et cōſūpti ſūt
i impetu iracūdie. Fecit illꝭ mōſtra: et ↄſūpſit
illos i flamma ignis. Et addidit aaron glo=
riā: ⁊ dedit illi hereditatē: ⁊ p̄micias frugū ter
re diuiſit illi. Panē ipſiꝰ i p̄mis parauit i ſa
cietatē: nam et ſacrificia dn̄i edent: que dedit
illi et ſemini eiꝰ. Ceterum inter gentes nō he
reditabit: et pars non eſt illi in gente. Ipſe ē
enim pars eiꝰ ⁊ hereditas. Phinees filiꝰ ele
azari terciꝰ i gloria imitādo eū i timore dei. ⁊
ſtare i reuerencia gentꝭ: in bonitate et alacri/
tate anime ſue placuit deo iſrahel. Ideo ſta=
tuit illi teſtamentum pacis: et principem ſanc
toꝝ et gentꝭ ſue: vt ſit illi et ſemini eiꝰ ſacer
docij dignitas i eternū. Et teſtamētū dauid
regi filio yeſſe d̄ tribu iuda: hereditas ipſi et
ſemini eiꝰ: vt daret ſapiēciam i cor nr̄m iudi/
care gētē ſuā i iuſticia ne abolerent̄ bona ipoꝝ
et gliaꝫ ipſoꝝ in gentē eoꝝ eternā fecit

Capitulum xxxxvj

Fortꝭ in bello iheſus naue ſucceſ
ſor moyſi i ꝓphetꝭ: qui fuit mag
nꝰ ſcd̄m nomē ſuū. maximꝰ i ſa
lutē electoꝝ dī: expugnare inſur
gētes hoſtes vt ↄſeq̄ret̄ hereditatem iſrahel
Quā gliaꝫ adeptꝰ ē i tollendo manꝰ ſuas: et
iactādo ↄ̄ ciuitates rūphe as. Quis ante illū
ſic r̄ſtitit: ꝯ̄ná hoſtes ip̄e dn̄s ꝑcuſſit. Aut nō
i iracūdia eiꝰ ipeditꝰ ē ſol. et vna dies facta ē
q̄ſi duos. Inuocauit altiſſimū potētē i oppug
nādo inimicos vndiqꝫ: et audiuit illū magnꝰ
et ſanctꝰ deꝰ. i ſaxis grandis v̄tutꝭ valde fortꝭ
Impetū fecit ↄ̄ gētē hoſtilē. ⁊ i deſcēſu ꝑdidit
ↄ̄trios: vt ↄgnoſcāt gētes potēciā eiꝰ. q̄ ↄ̄ deū
pugnare nō ē facile: ⁊ ſecutꝰ ē a tergo potētes
Et i diebꝫ moyſi miſ̄cordiam fecit ip̄e ⁊ caleph
filiꝰ iephone. ſtare ↄ̄ hoſtē: et ꝓhibere gentē
a peccatꝭ: et ꝑfrigē murm̄ malicie. Et ipi duo
conſtituti. a ꝑiclō liberati ſūt a numero ſexcēto
rū miliū peditū: iducē illos i hereditatē: et in
terrā q̄ manat lac ⁊ mel. Et dedit dn̄s ipi ca=
leph fortitudinē: et vſqꝫ i ſenectutē ꝑmāſit
illi virtus. vt aſcenderet in excelſum terre lo
cum: et ſemen ipſius obtinuit hereditatem.

Et viderūt oēs filij iſrl': qꝛ bonū eſt obſequi
ſancto deo. Et iudices ſinguli ſuo noīe: quorū
nō ē corruptū cor: q̄ nō auſi ſūt a dn̄o. vt ſit
memoria illorꝫ i bn̄dictōe. Et oſſa eorꝫ pul
lulāt d' loco ſuo: et nomē eorꝫ pmanet ieter/
nū: pmanēs ad filios illorꝫ ſanctorꝫ virorꝫ
glia. Dilect⁹ a deo ſuo ſamuel ꝓpheta dn̄i · re
nouauit iperiū: et vnxit pncipes i gēte ſua In
lege dn̄i ꝯgregacōēꝫ iudicauit: et vidit deū ia
cob: ꝛ i fide ſua ꝓbatus ē ꝓpha. Et cognit⁹
ē i verb̄ ſuis fidel': quia vidit deū lucis. Et i/
uocauit dn̄m omnipotētē i oppugnando ho/
ſtes circūſtantes vndiqꝫ: i oblacōe viri iuiola
ti. Et ionuit d' celo dn̄s. et in ſonitu magno
auditā fecit vocē ſuaꝫ: et ꝯtriuit pncipes tyrio/
rū ꝛ oēs duces philiſtijm. Et an̄ tēp⁹ finis
vite ſue ꝛ ſeculi teſtimoniū ꝑbuit i conſpectu
dn̄i et xp̄i: pecunias ꝛ vſqꝫ ad calciamenta ab
omni carne nō accepit: et nō accuſauit illū hō
Et poſt h̄ dormiuit · et notū fecit regi ꝛ oſten
dit illi finē vite ſue: et exaltauit vocē ei⁹ d' t'ra
i ꝓphecia delere ipietatē gēt̄. Ca⁹ xlvij

Poſt hec ſurrexit nathā ꝓpha in
diebꝫ dauid. Et q̄ſi adeps ſe pa
t⁹ a carne: ſic dauid a filijs iſrl'.
Cū leonibꝫ luſit q̄ſi cū agnis: et
in vrſis ſimiliter fecit ſic i agnis ouiū. In iu
uētute ſua nūquid nō occidit gigantem ꝛ abs
tulit opprobriū de gente? In tollendo manū
i ſaxo ſūde deiecit exultacōēꝫ golie: vbi iuoca
uit dn̄m omipotentē. Et dedit i dextra ei⁹ tol
lere hoiem fortem i bello: et exaltare cornu gē
tis ſue. Sic in decem milibꝫ glorificauit eū: ꝛ
laudauit illū i benedictōibꝫ dn̄i: i offerendo
illi coronā glorie. Contriuit eni inimicos vn
diqꝫ: et extirpauit philiſtijm ꝯtrarios vſqꝫ in
hodiernū diē. Cōtriuit cornu ipſorꝫ vſqꝫ ieter
nū. In oīi ope dedit ꝯfeſſionē ſancto: et ex
celſo i verbo glorie. De oīi corde ſuo lauda
uit dn̄m: et dilexit eū q̄ fecit illuꝫ: et dedit illi
ꝯt̄ inimicos potenciā. Et ſtare fecit cātores ꝯ
tra altare: et i ſono eorꝫ dulces fecit modos.
Et dedit i celebracōibꝫ decus: et ornauit tēpa
vſqꝫ ad ꝯſuacōēꝫ vite: vt laudarēt nomē ſanc
tū dn̄i ꝛ amplificarēt mane dei ſanctitatē. Cri
ſtus purgauit peccata illius: et exaltauit ine
ternū cornu ei⁹. Et dedit illi teſtamētum reg
ni: et ſedem glorie i iſrahel. Poſt ipſum ſur/
rexit filius ſēſatus: et propter illū deiecit om
nem potenciā inimicorꝫ. Salomō iperauit i
diebꝫ pacis: cui ſubiecit de⁹ oēs hoſtes vt ꝯ
deret domū i nomie ſuo: et pararet ſanctitatē
i ſēpiternū quēadmodū eruditus ē i iuuētute
ſua. Et impletus ē q̄ſi flumen ſapiēcia: et ter
rā retexit aīa ſua. Et repleſti i ꝯparacōibꝫ enig
mata: ad iſulas lōge deuulgatum ē nomē tu
um: et dilect⁹ es i pace tua. In cātilenis ꝛ i ꝓ
ūbijs ꝛ ꝯparacōibꝫ ꝛ iter ꝑtacōibꝫ numerata
ſūt terre: et i noīe dn̄i cui ē cognomē de⁹ iſrl'.
Collegiſti q̄ſi auricalcū aurū. et vt plumbum
ꝯpleſti argentum: et iclinaſti femora tua mu
lieribꝫ. Poteſtatem habuiſti i corpe tuo. De
diſti maculā i gloria tua: et ꝓphanaſti ſemē
tuū iducere iracūdiam ad liberos tuos ꝛ i cete
ris ſtulticiā tuā: vt faceres iperiū bipētitū ꝛ ex
effraim iperare iperiū durū. De⁹ aūt nō dere/
liquet miſericordiam ſuam ꝛ nō corrūpet neqꝫ
delebit opa ſua: neqꝫ perdet a ſtirpe nepotes
electi ſui: et ſemen ei⁹ q̄ diligit dn̄m nō corrū
pet. Dedit autem reliquū iacob ꝛ dauid d' ip/
ſa ſtirpe: et finem habuit ſalomon cū patribꝫ
ſuis. Et dereliquit poſt ſe de ſemie ſuo gent̄
ſtulticiā et imminutum a prudēcia roboā · q̄ aū
tit gentē ꝯſilio ſuo: et ieroboā filiū nabath q̄
peccare fecit iſrl': et dedit viā peccādi effraim.
et plurima redundauerūt peccata ipſorꝫ. Val
de eni auerterunt illos a terra ſua. Et q̄ſiuit
oēs neq̄cias vſqꝫ dum pueniret ad illos de
fenſio: et ab oībꝫ peccatis liberauit eos

Capitulum xlviij

Et ſurrexit helias ꝓpheta q̄ſi ig
nis: et verbum ipſius quaſi facu
la ardebat. Qui induxit in illos
famem: ꝛ imitātes illum inuidia
ſua paucī facti ſūt. Non enim poterant ſuſti
nere pcepta dn̄i. Verbo domini ꝯtinuit celū:
et deiecit a ſe ignem terre Sic amplificatus ē
helias in mirabilibus ſuis. Et quis poteſt ſi/
militer gloriari tibi? Qui ſuſtuliſti mortuū ab
inferis de ſorte mortis in verbo dn̄i dei: qui de
iecīſti reges ad pniciem. et ꝯfregiſti facile po
tenciā ipſorꝫ: et glorioſos de lecto ſuo. Qui
audis in ſyna iudicium: et in oreb iudicia defē
ſionis. Qui vngis reges ad penitenciā: ꝛ ꝓ
phetas facis ſucceſſores tuos poſt te. Qui re
ceptus es in turbine ignis in curru equorum

igneoꝝ: q̄ inſcriptus es i iudicijs tempoꝝ. le
nire iracūdiā domini: cōciliare cor patris ad fili
um et rſtituē tribubꝰ iacob. Beati ſūt q̄ te vi
derūt: et i amicicia tua decorati ſūt. Nā nos vi-
ta viuimꝰ tm̄: poſt mortē aūt n̄ erit tale nomē
nr̄m. Helias q̄ in turbine tectꝰ ē: et i heliſeo cō-
pletꝰ ē ſpūs eiꝰ. In diebꝰ ſuis n̄ ptimuit pnci
pem: ⁊ potencia nemo vicit illū. Nec ſupauit
illū vbū aliqd: et mortuū ꝓphetauit corpꝰ eiꝰ
In vita ſua fecit mōſtra: et i morte opatꝰ eſt
mirabilia. In oībꝰ iſtis n̄ penituit populꝰ et n̄
receſſerūt a peccatꝭ ſuis. vſq₃ dū abiecti ſunt
d̄ terra ſua et diſperſi ſūt i omnē terrā: et rlic
ta ē gēs ꝑpauca. et pnceps i domo dauid. Qui
dā ipſoꝝ fecerūt qd placeret deo: alij autē
multa cōmiſerūt peccata. Ezechias muniuit ci
uitatē ſuā ⁊ induxit i mediū eiꝰ aquā: et fodit fer
ro rupē: et edificauit ad aquā puteū. In diebꝰ
ipſiꝰ aſcēdit ſennacherib ⁊ miſit rapſacē ⁊ ſuſtu
lit manū ſuā cōtra illos: et extulit manū ſuā i ſyō
et ſupbꝰ factꝰ ē potēcia ſua. Tūc mota ſūt cor
da et manꝰ ipoꝝ: et doluerūt q̄ſi parturiētes
mulieres. Et inuocauerūt dn̄m miſericordē: et
expādētes manꝰ ſuas extulerūt ad celū: ⁊ ſci
tus dn̄s deꝰ audiuit cito vocē ipoꝝ. Nō eſt cō
memoratꝰ pctōꝝ ipoꝝ: neq₃ dedit illos ini
micis ſuis: ſ₃ purgauit illos i manu yſaie ſāc
ti ꝓphe. Deiecit caſtra aſſirioꝝ: et cōtriuit il-
los angelꝰ dn̄i. Nā fecit ezechias q̄ placuit
deo: et fortiꝰ iuit i viā dauid pr̄is ſui: q̄ mā
dauit illi yſaias ꝓpha magnꝰ ⁊ fidelꝭ i cōſpec/
tu dei. In diebꝰ ipſiꝰ retro rediit ſol: et addidit
regi vitā. Spiritu magno vidit vltia: et cōſola
tꝰ ē lugētes ſyō. vſq₃ i ſēpiternū. Oſtēdit futura
et abſcōdita: anteq̄ euenirēt.

Caꝰ xlix

Memoria ioſie i cōpoſicōe odoꝝ fac
ta: opꝰ pigmētarij. In oī ore q̄ſi
mel indulcabit eiꝰ memoria: ⁊ vt
muſica i cōuiuio vini. Ipſe ē direc
tus diuinitꝰ i penitēcia gētꝭ. et tulit abomia/
cōes impietatꝭ: ⁊ ad dn̄m gubernauit cor ipſiꝰ:
et i diebꝰ pctōꝝ corroborauit pietatē. Pret
dauid ⁊ ezechiā et ioſyam oēs peccatū cōmiſe
rūt: nā reliq̄rūt legē altiſſimi reges iuda: et cō
tēpſerūt timorē dei. Dederūt eni regnū ſuum
alijs: et gloriā ſuā alienigene genti. Incēde
rūt electā ciuitatē ſāctitatꝭ: et deſertas fecerūt
vias ipſiꝰ i manu ieremie. Nā male tractauē
runt illū. q̄ a vētre matrꝭ cōſecratus ē ꝓpha. euer
tere ⁊ eruere et pdere: et iterū edificare ⁊ renoua
re. Ezechiel. q̄ vidit cōſpectū glie: quā oſtēdit
illi i curru cherubim. Nā cōmemoratꝰ ē inimi
coꝝ i ymbri: bn̄facere illꝭ q̄ oſtēderūt rectas vias
Et duodecim ꝓphaꝝ oſſa pullulant de loco
ſuo. Nā corroborauerūt iacob: et redemerūt ſe
i fide virtutꝭ. Quomō amplificemꝰ zorobabel?
Nā ⁊ ipſe q̄ſi ſignū i dextra manu ſicꝰ Et ihe
ſū filiū ioſedech? Qui i diebꝰ ſuis edificauerūt
domū: et exaltauerūt templū ſctū dn̄o: para/
tū i gliā ſempiternā. Et neemias i memoria
multi temporꝭ: q̄ erexit nob muros euſos. et
ſtaē fecit portas ⁊ ſeras: q̄ erexit domos nr̄as
Nemo natus ē i terra qualꝭ enoch: nā ⁊ ipſe
receptus eſt a terra. Et ioſeph q̄ natus eſt hō
pnceps fratꝝ. firmamentum gentis. rector
fratrum. ſtabilimentum populi: et oſſa ipſiꝰ
viſitata ſūt: et poſt mortē ꝓphetauerūt. Seth
et ſem apud homines gloriam adepti ſunt: ⁊
ſup omnem animam in origine adam

Capitulum l

Symon onie filius ſacerdos mag-
nꝰ: qui i vita ſua ſuffulſit domū:
et in diebꝰ ſuis corroborauit tem-
plum. Templi eciam altitudo ab
ipſo fūdata eſt: duplex edificacō. et excelſi pa
rietes templi. In diebꝰ ipſiꝰ emanauerūt pu/
tei aquaꝝ: et q̄ſi mare adimpleti ſūt ſupra modū.
Qui curauit gētē ſuā: et liberauit eā a pdicō
ne. Qui preualuit amplificare ciuitatē: q̄ adeptꝰ
ē gliā i cōuerſacōe gētꝭ: et ingreſſū domus ⁊
atrij amplificauit. Quaſi ſtella matutina i me
dio nebule: et q̄ſi luna plena in diebꝰ ſuis lu/
cet: et q̄ſi ſol refulgēs. ſic ille effulſit i tēplo
dei. Quaſi arcus refulgens inter nebulas glie:
et q̄ſi flos roſaꝝ in diebꝰ veris. et q̄ſi lilia q̄
ſunt in trāſitu aque: ⁊ quaſi thus redolens in
diebꝰ eſtatꝭ. Quaſi ignis effulgens ⁊ thꝰ ar
dēs in igne: q̄ſi vas auri ſolidū ornatū omni
lapide precioſo. Quaſi oliua pullulās: ⁊ cipꝭ
ſus in altitudine ſe extollens. In accipiēdo ip
ſū ſtolam glorie ⁊ veſtiret eū i conſūmacōe v
tutis: i aſcēſu altarꝭ ſancti gliām dedit ſancti-
tatꝭ amictū. In accipiēdo aūt partes d̄ ma-
nu ſacerdotū et ipſe ſtās iuxta aram: et circa il
lum corona fratꝝ. q̄ſi plantacō cedri i mōte li
bano: ſic circa illū ſteterunt q̄ſi rami palme ⁊

omnes filij aaron i gloria ſua. Oblacō autē
dn̄i i manib' ipſoꝝ. corā omni ſinagoga iſrł :
et ꝯſumacōe fungens i aram. amplificare ob/
lacōꝫ excelſi regis porrexit manū ſuā i libacio
ne: et libauit d' ſanguine uve. Effudit i funda
mēta altaris odorē diuinū excelſo pn̄cipi. Tūc
exclamauerūt filij aarō: et i tub' ꝑductilib' ſo
nuerūt: ⁊ auditā fecerūt vocē magnā i memo
riā corā deo. Tūc oīs ꝑplus ſimul ꝑperaue/
rūt: et ceciderūt i faciē ſup terraꝫ adorare dn̄m
deū ſuū: et dare p̄ces oīpotēti deo excelſo. Et
amplificauerūt pſallētes i vocib' ſuis ⁊ i mag
na domo auctꝰ ē ſonꝰ ſuauitat' plenꝰ. Et ro
gauit ꝑplus dn̄m excelſū i p̄ce vſq̄ȝ dū pfice-
ret' honor dn̄i: et munꝰ ſuū pfecerūt. Tūc de
ſcēdēs. manꝰ ſuas extulit i omnē ꝯgregacōꝫ
filioꝝ iſrł: dare glāꝫ deo a labijs ſuis: et in
noīe ipſiꝰ gl'ari. Et iterauit orōꝫ ſuam: volēs
oſtēdere vtutē dei. Et plꝰ orauit deū oīm qui
magna fecit i omī terra. q̄ auxit dies noſtros
a vētre matr' noſtre et fecit nobiſcū ſcd'm ſuā
miſericordiaꝫ: det nob' iocūditatē cordis ⁊ fieri
paceꝫ i dieb' noſtr' i iſrł p dies ſēpiternos :
credere iſrł miſe'diam dei eſſe nobiſcū. vt libe
ret nos i dieb' ſuis. Duas gētes odit anima
mea: tercia aūt nō ē gens q̄ oderim. Qui ſe
dēt i mōte ſeyr. et philiſtijm: et ſtultꝰ ꝑplus
q̄ habitat i ſichimis. Doctrinā ſapiēcie ⁊ di
ſciplīe ſcripſit i codice iſto iheſus filꝰ ſyrach
ierosolimita: q̄ renouauit ſapiēciam de corde
ſuo. Beatꝰ q̄ i iſtis v'ſat' bonis. Qui ponit il
la i corde ſuo: ſapiēs erit ſēp. Si eni h' fecerit
ad oīa valebit: q2 lux dei veſtigiū eiꝰ eſt

Oracio iheſu filij ſyrach.

Confitebor tibi dn̄e rex: et collau
dabo te deum ſaluatorem meum
Confitebor nomini tuo quoniaꝫ
adiutor ⁊ ꝓtector factꝰ es michi:
et liberaſti corpus meum a perdicōe. a laqueo
lingue inique. ⁊ a labijs operanciū mendaciuꝫ:
et in conſpectu aſtanciū factus es michi adiu
tor. Et liberaſti me ſcd'm multitudinē miſeri/
cordie nomis tui a rugiētib' p̄paratꝫ ad eſcaꝫ
de manib' querēciū aīaꝫ meaꝫ. et de portis tri
bulacionū q̄ circūdederūt me: a p̄ſſura flāme
q̄ circūdedit me: et i medio ignis nō ſū eſtua
tus de altitudie vētr' iferi ⁊ a lingua coinq̄na
ta et a verbo mēdacij: a rege iniq̄: et a lingua
iniuſta. Laudabit vſq̄ȝ ad mortē aīa mea domi
nū: et vita mea appropinq̄ns erat i iferno deor
ſū. Circūdederūt me vndiq3: et nō erat q̄ ad
iuuaret. Reſpiciēs erā ad adiutoriū hoīm: et n̄
erat. Memoratus ſū miſericordie tue dn̄e ⁊ co
operacōnis tue q̄ a ſeculo ſūt: quoniaꝫ eruis ſu
ſtinentes te dn̄e. et liberas eos de manu gen/
ciū. Exaltaſti ſup terram habitacōꝫ meam:
et pro morte defluenti deꝑcatus ſum. Inuo/
caui dn̄m patrē dn̄i mei: vt n̄ derelinq̄t me in
die tribulacōnis mee. et i tpe ſupboꝝ ſine ad
iutorio laudabo nomē tuū aſſidue: ⁊ collauda
bo illd' in ꝯfeſſione: et exaudita eſt oracō mea.
Et liberaſti me d' perdicōne: et eripuiſti me de
tpe iniquo. Propterea ꝯfitebor et laudē dicā
tibi: et benedicam nomini dn̄i cum adhuc iu/
nior ſū. Priuſq̄ȝ oberrarem q̄ſiui ſapienciam
palam i orōne mea: ante tempꝰ poſtulabam
pro illa: et vſq̄ȝ in nouiſſimis inq̄ram eam. et
florebit tanq̄m precox vua. Letatum eſt cor
meum in ea: ambulauit pes meꝰ iter rectum:
in iuuentute mea iueſtigabam eam. Inclinaui
modice aurem meam: et excepi illam. Multā
iueni i memetipſo ſapiēciā: et multū ꝓfeci in
ea. Danti michi ſapiēciaꝫ dabo gloriaꝫ. Con/
ſiliatus ſū eni vt facerem illam: zelatus ſū bo
num et non ꝯfundar. Colluctata eſt anima
mea in illa: et in faciendo eam confirmatꝰ ſū.
Manꝰ meas extendi in altum: et in ſapiencia
eius luxit anima mea: et ignorancias meas il
luminauit. Animam meaꝫ direxi ad illam: et
in agnicionem inueni eam. Poſſedi cum ipſa
cor ab inicio: propter hoc non derelinquar. Vē
ter meꝰ ꝯturbatus ē querēdo illaꝫ: ꝓpterea
bonam poſſidebo poſſeſſionem. Dedit enim
michi dominus linguam mercedeꝫ meam: et
in ipſa laudabo eum. Appropiate ad me indoc
ti: et congregate vos ad domū diſciplie. Quid
adhuc retardatis: et quid dicitis in his? Aīe
me veſtre ſiciunt vehementer. Aperui os me
um: et locutus ſum. Comparate vobis ſine ar
gento ſapienciam: et collum veſtrum ſubicite
iugo eius: et ſuſcipiat anima veſtra diſcipli
nam. In proximo eſt enim inuenire eam. Vi
dete oculis veſtris quia modicum laboraui:
et inueni michi multam requiem. Aſſumite
diſciplinam in multo numero argumēti: et co
pioſum aurum poſſidete in ea. Letetur anima
veſtra i miſericordia eius: et nō confundemini